

Naročnina mesečno
25 Din, za inozem-
stvo 40 Din — ne-
deljska izdaja ce-
loletno 120 Din, za
inozemstvo 140 Din

Uredništvo je v
Kopitarjevi ul. 6/III

Telefoni uredništva: dnevna služba
2050, — nočna 2996, 2994 in 2050

SLOVENECE

Z nedeljsko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Cek. račun: Ljub-
ljana št. 10.650 in
10.349 za inzerate;
Sarajevo št. 7365,
Zagreb št. 39.011,
Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitar-
jeva 6, telefon 2992

Izhaja vsak dan zjutraj, razen
ponedeljka in dneva po prazniku

Pr. VI. a 31229
31

V imena Njegovega Veličanstva Kralja!
Deželno kot edinoosebno sodišče v Ljubljani je vzel
narodno z dne 21. V. 1930, s katero je bila določena
glavna razprava, razpravljala dne 28. V. 1930, po s. o. s.
Stojkoviču kot sodniku poedincu p. p. Petroviču Miranu
kot zapisničarja v prisotnosti zasebnega obtožitelja Peter
Šteblaja zastopane po dr. Knaflču in zagovornika dr.
Natlačena o obtožbi, katero je dvignil zasebni obtožitelj
Šteblaj Peter zoper Strah Franceta zaradi prestopka po
čl. 2. o. tisku in po predlogu stavljenem po obtožitelju,
da naj se obtožena kaznuje v smislu obtožbe dne 28. V.
1930, razsodilo tako:

Obtoženi Strah Francet, 33 let, k. sin Valentina in Marije
roj. Kern, poročen, brez premoženja, pisemu, podanik
kraljevine Jugoslavije, še nezakovan

je kriv

da je kot avtor spisal in pustil objaviti v »Slovenec« št.
204/LVII. z dne 8. IX. 1929, na strani 14. v tretji koloni
v rubriki »Človek in paragrafi«, ki je namenjena za po-
ročila izpred sodišča na prvem mestu te rubrike svoj
članek pod naslovom »Z avtom v jarek«, ki se glasi:

»Človek in paragrafi Z avtom v jarek... Kako se
piše ni važno, ime mu je Peter, ima svoj lasten voz naj-
novejšega tipa, je poklican šofer, ima vse izpite, vni-
za predpisan Strah — in je vse, kar se ve o njem. Da
ga rad pije, to že nobena nova reč ni, ker pije ga
vsakdo rad, zakaj bi ga ravno šofer ne smel in ne mogel.
Tako menja je bil tudi Peter in se ga je tisti večer
pošteno nasrkal. Tako opit je čakal pred postjo, naslonjen
na svoj voz najnovejšega tipa, kdaj bo kdo od katere
strani prišel in se kam peljal. In tako je Peter dočkal
tisto uro, ko se je iz neke gostilne primajala flota in
živahna družba, ki je bila kar soglasna s tem, da se bo
z avtom peljala domov. Pogodila se je družba z Petrom,
ta je zavrtel volan in že so drčali skozi ulice v temno
noč. Tam nekje na Erjavčevi cesti je železniški prelaz,
Peter je tam skozi vozil s hitrostjo 65–70 kilometrov na
uro. Ne smete pozabiti, da je bil Peter pijan in tako
se je nemara ravno vled tega zgodilo, da je avtomobil
naenkrat zmanjkalo tal in je z ovinkom sunil naravnost
v jarek. Khar zviška se je postavil v blatno mlakuzo in
seveda s potniki vred. Mimo je tisto uro prirazil nek
voznik in te je potem avtomobil s potniki in šoferjem
vred potegnil iz jarka in blatno kopeli. Peter je od
prijaznosti nihal stem in tja, potniki so tudi rentili —
in tako je stvar prišla na policijo in potem na sodišče.

Tam je Peter obsojen na 1 teden zapora.
S tem je očital zas. obtožitelju Petru Šteblaju nekaj
nerazumnega kar mora škodovati njegovim žrti, dobremu
imenu, družabnemu ugledu in gospod. kred. Zakrivljuje
torej prestopke klevete po § 1. 52. z. o. tisku z okoliš-
na čl. 55 zak. o. tisku in

se obsodi.

Z ozirom na določbo čl. 13. zak. o. izpremembah in
dopolnitvah zakona o tisku po § 301/II k. z. z uporabo
§ 71. točl. 3. k. z. na 7 dni zapora in 180 Din den. kazni.
V točl. 8. 71/3 k. z. se zapor nadomesti z denarno kazo-
njajo 420 Din, tako da ima plačati obtožene skupno
600 Din den. kazni, ki se v slučaju neizterljivosti izpre-
meni v 10 dni zapora. Den. kazen je plačati v smislu
določila čl. 40 z. o. t. v 8 dneh po pravomočnosti razsodbe.

Nadalje se obtožene po čl. 62. z. o. t. na
plačilo odškodnine zas. obtožitelju v znesku 600 Din pla-
čljivih najkasneje v 14 dneh po pravomočnosti sodbe po
izvršbo in po § 310 k. p. na povračilo stroškov kaz. po-
stopanja, ki se izrekajo izterljivim, v 8 dneh po iz-
vršbo. Slednjič je dolžan obtožene v smislu določila čl.
63 z. o. t. objaviti, tenor te sodbe v dnevniku »Slovenec«
na čelu lista, v 8 dneh po pravomočnosti razsodbe.

Naša dolžnost

M. Sobota, 27. avg.

V našem mestu je neki čisto majhen utrad.
Posluje od 1. febr. 1929 in se imenuje »Ekspozitu-
tura javne borze delac. Vodi ga en sam uradnik,
le sluga mu je v pomoč. Ta uradnik pa je za
Slovensko krajano silno važnost: borza dela je
leta 1929 zaposlila nad 6000 delavcev in delavk;
bodisi da jih je poslala na sezonsko poljedelsko
delo v Nemčijo in na Francosko, bodisi da jih
je zaposlila na veleposestvih v državi.

Letos je odšlo na Nemško 1800, a na Fran-
cosko 1200 poljedelskih delavcev in delavk. Z
zaslužkom je pretežni del zadovoljen. V visoki
poljedelski seziji, ko fantje in dekleta Slove-
nske krajine v tujini delajo, se naše mesto tako-
rekoč »pobankirje«. Dan za dnem prihajajo pre-
kmurski mali ljudje v hranilnice in posojilnice
menjavat franko in marke. Iz tujine domov po-
slan ali prinesen denar leta 1929 je znašal nad
4.000.000 Din. letos bo ta čist prihodek k nardi-
nemu premoženju znašal gotovo nad 12.000.000
Din. Ta naš mali uradnik borze dela je rešil
torej najvažnejši problem Slovenske krajine:
zaposlil je čez poletje pretežno večino prekmur-
skega poljedelsko-delavskega proletarijata, s
tem pa omogoča njega prosperiranje v mrtvi
zimski sezoni. Da je to eminentnega narodnost-
nega in državnega pomena nam ni treba nagla-
šati posebej.

Ali nekaj drugega je, kar nam je ob vpra-
šanju slovenekrajanskega poljedelsko-delavskega
problema tako sililo pero v roke: Njih pisma iz
tujine, predvsem iz Nemčije. Vzemli in čitaj tega
ali onega, s to ali ono nijanso, en refren ti bo
neprestano zvenel v ušesa: respekt pred visoko
splošno kulturo nemškega delavca, do potanko-
sti razvita socialna zaščitna zakonodaja, zlasti
nje striktno izvajanje in respektiranje tudi od
poslodavcev. Kaj je bolj naravnega kot to, da
zori v teh tisočih našega najbednejšega delav-
stva ena sama velika misel v silno hrepenenje:
da bi postalo i doma čimprej tako!

Ko sem te dni prebiral še enkrat krasne
dr. Krekove »Črne bukve kmetijskega stanua« in
njegov program delovnih stanov, katerega je
pozneje osvojil katoliški shod, sem se globoko
zamislil in mi je tesno postalo pri srcu. Pred
46-timi leti so že zahtevali ti možje zakonito do-
ložitve minimalne delavske mezd in splošno
socialno zavarovanje za — cel kmetijski in malo-
obrtijski stan!

Premislimo: cela Slovenska krajina je
življenjsko interesirana, kako se bo rešil pereči
problem njenega poljedelskega delavstva. Okra-
ji Maribor, Ptuj in Ljutomer odmevajo resolu-
cij organiziranih vničarjev. Dalmacija in Bosna
je tu z desetstiči svojih proletarskih kmetov in
pa Vojvodina, kjer je poleg velikega bogstva,
prav tako velika revščina poljedelskega de-
lavstva.

Menimo, da storimo prav, ako danes obra-
čamo pozornost meročajnih faktorjev in jav-
nosti sploh tudi na to plat naših problemov, ki
niso samo socialni v ožjem smislu marveč ob-
nem občanarodni in državni. Položaj poljedel-
skega delavstva in problem kmetijske revščine
sta danes dva eminentno državna socialna pro-
blema po vsej Evropi in seveda tudi pri nas.
Nekatere države ga tudi že z ostro neposred-
nostjo čutijo, predvsem Romunija, Bolgarija,
Madjarska, Poljska, ki so nam v agrarnem oziru

Austrija je odložila krinko

Razbitje trgovinskih pogajanj z Jugoslavijo - Z Madžarsko proti Jugoslaviji
Razburjenje v Varšavi

Dunaj, 28. avgusta. d. Dogodki se razvijajo
popolnoma v skladu z informacijami, ki jih je pri-
občil »Slovenec« o pomenu žitnega monopola, ki
ga hoče uzakoniti Avstrija. Na sklepe sinajske
konference, ki so imeli namen postaviti vprašanje
razmerja med nasledstvenimi državami na gospo-
darsko podlago, odgovarja Avstrija s carinsko voj-
no proti našim agrarnim pridelkom. Na sedanje
agrarne konference v Varšavi, ki so delokrog si-
najskih pogovorov razširile na še večje število dr-
žav, in katerih se udeležuje močna jugoslovanska
delegacija, odgovarja Avstrija s prelomom avstro-
jugoslovanskih trgovinskih pogajanj. Avstrijski
kanceler bo z olajšano vestjo nastopil po v Žene-
vo, kjer ga bosta nestrno čakala Gandi in Beth-
len. Karte so bile položene na mizo, in je prav
tako.

Ko so se včeraj raznesle po mestu vesti, da
je avstrijska delegacija za trgovinska pogajanja z
Jugoslavijo naenkrat čutila potrebo, da pove pred
plenomom, da nima smisla nadaljevati pogovorov,
ker bi bili brezuspešni, javnost sprva ni hotela
verovati. Položaj avstrijske industrije je danes tak,
da ni previdno, če zvezna vlada izziva one dr-
žave, ki so najboljšje odjemalke za njene industri-
jske pridelke. Zato so domnevanja o vzrokih za
brutalno ukinitve pogajanj takoj zavzela jasno
črto. Če Avstrija iz gospodarskih razlogov ni bila
prisiljena do tega koraka, potem je to storila pod
pritiskom notranjepolitičnih razmer ali pa pod
težo mednarodnih obveznosti. Da je zvezna vlada
želela napraviti poklon Bauerbündlerjem, je ver-
jetno, saj je tudi drugače popolnoma adoptirala

politične ideje te nacionalistične vsenemske stran-
ke. Če se bo jeseni vršila ofenziva proti Schoberu,
potem je dobro, ako sedi nekaj zaveznikov med
Bauerbundom. Vendar ta razloga ne more biti
zadovoljiva, ker ni zadostna. V okolici Ballpata
se je že dolgo nanaševala avstrijska vlada na o tem
že poročal, da se je na avstrijski predsed-
nik Bethlen mudil na Dunaju, in sicer par dni po
sinajski konferenci, ter avstrijskemu kancelerju vsi-
ljeval svojo politično ideologijo. Takrat se je skle-
nil med Avstrijo in med Madjarsko tajen gospo-
darski pakt, ki naj ima izveneti v carinsko unijo
med obema državama, v pričakovanju svetovnih
dоговорov, ki bodo dovolili še tesnejše sodelova-
nje. Na podlagi tega pakta se Avstrija zaveže ku-
povati svoje žitne pridelke na Madjarskem, med-
tem ko bo Madjarska olajšala uvoz avstrijskih in-
dustrijskih pridelkov. Ta pakt naj bi ostal tajen,
dokler bi se ne zvedelo natančno, kam merijo
sinajski načrti.

Avstrijski industrijski krogi so naravnost
ogorčeni nad politiko zveznega kancelerja, ki po-
litičnim kombinacijam na ljubo hoče žrtvovati in-
dustrijo. Ogorčenje je veliko tudi proti baronu
Pronay, madjarskemu državnemu tajniku, ki je
te dni podal v enem tukašnjih listov izjavo, po
kateri bi izgledalo, kakor da je Madjarska z dušo
in telesom na strani balkanskih agrarnih držav
in stebler varšavske agrarne konference, ko je ven-
dar jasno, da gre njeno delovanje v nasprotni
smeri, četudi je res, da mora Madjarska v tem
biti pokorna instrukcijam, ki jih dobiva od vsej
evropski javnosti poznane velesile.

V jugoslovanskih krogih na Dunaju je raz-
položenje mirno. Jasnost je v politiki neprecenljiv
faktor. Svetnik jugoslovanskega poslanstva g. A.
Cincar-Marković tudi ni prikrival svojih misli, ko
je v intervjuju današnji »Neue Freie Presse« od-
krito povedal, da bo Jugoslavija prisiljena refor-
mirati svojo trgovinsko politiko, ki je do sedaj
bazirala na klavzuli o največji ugodnosti. Mesto
tega bo upeljala preferenčni sistem ali pravico,
da more vsaka država pogodbenim potom dovo-
liti gotovim pridelkom dotične države ugodnosti,
ki jih isti pridelki iz drugih držav nimajo. Vsem
čitavcem intervjuja je jasno, ka, te besede po
ustanovitvi žitnega monopola v Avstriji pomejijo.

Drugi listi, ki sicer beležijo vsak dogodek, ki
je le količikaj v zvezi z Jugoslavijo, nočejo pri-
znati resnosti položaja. Reichsposta o tem po-
polnoma molči, Neue Freie Presse komaj omeni ta
incident. Das Neue Wiener Journal ga prinaša
brez vsakega komentarja.

Varšava, 28. avgusta. rr. V poznih urah so
se po Varšavi raznesle vesti, da je avstrijska vla-
da nepričakovano ukinila trgovinska pogajanja z
jugoslovansko delegacijo in da so Jugoslavlani od-
potovali v domovino. V krogih agrarne konfe-
re, kjer je do sedaj vladalo veselo razpoloženje
in velik optimizem, je nastalo neprijetno ozračje.
Delegati so se obračali na madjarskega delegata
za informacije, toda ta je trdil, da mu ni ničesar
znanega. Delegati žele, da pridejo do gotovega
rezultata, ker bo samo na ta način mogoče uni-
čiti v korenini vse intrige, ki se že dvigalo proti
gospodarskemu pacifizmu v Evropi.

Drugi dan letalskih tekem

Preko Belgrada in Bukarešte v Varšavo

Bukarešta, 28. avg. AA. Od letalcev, ki se
udeležujejo letalskih tekem držav Male antante
in Poljske, je prvi prišel iz Belgrada v Buka-
rešto češkoslovaški letalec Zvozil ob 7.25.20, nato
Rupčić ob 7.25.20, Pavelič 7.26.54, Ruprih 7.37.
Za njimi so prišli v presledkih po 2 do 3 minute
v temle redu: Vičarek, Mareš, Sintič, Burdulan,
Klebs, Hubl, Saranesku, Paklea, Stržetinski,
Rolšeanu in Vidinski. Vreme je bilo nemirno.
Letalci so v istem redu odleteli proti Varšavi.
Incidenti ni bilo nikakega.

Bukarešta, 28. avg. AA. Letalci Male antan-
te in Poljske so krenili danes zjutraj iz Buka-

rešte proti Varšavi v sledečem redu: Rupčić ob
7.58, Pavelič ob 8.18.8, Novak 8.22.05, Zvozil ob
8.24, Opi sob 8.26, Rurdulan ob 8.28, Sintič ob
8.50, Hubl ob 8.53, Večerek ob 8.44, Tenanascu
ob 8.50, Skršipinski ob 9. Viviciki ob 9.03, Trefel
9.15, Otru ob 9.18, Paklea ob 9.20, Maleš 9.22.
Topuceanu ob 9.26 in Kleps ob 9.50.

Varšava, 28. avg. as. Že na prvi etapi krož-
nega poleta od Varšave do Prage so morali trije
izmed šestih poljskih letalcev odstopiti. Dve polj-
ski letali sta razbiti, en pilot pa je ubit. Razen te-
ga so Poljaki v prvi etapi dosegli najslabša mesta
za Romuni, dočim so najboljša mesta dosegli češko-
slovaški letalci.

Nitti o Jugoslaviji in Italiji

Senzacionelen članek italijanskega državnika

Sofija, 28. avg. p. V solijski reviji »Narodno
delo«, ki je urejevana v duhu mednarodne kmet-
ske ideologije, je izšel senzacionalni članek Francesca
Nittija, bivšega predsednika italijanske vlade, o od-
nošajih med Jugoslavijo in Italijo.

V članku Nitti naglašja, da Italija ne more
imeti preferenzij na Dalmaciji, ne da bi pri tem ga-
zila tiste nacionalne principe, na katerih je zasno-
vana njena narodna neodvisnost. Samo brezumniki
in nesmotrni ljudje morejo zahtevati Dalmacijo za
Italijo. V Jugoslaviji je neznatno število italijanske
manjšine, ki govori italijansko. V Italiji je mnogo
več manjšin, posebno slovanskih.

Slovenci in Nemci so prebivalci dela Evrope, ki je
najbolj razvit. Konflikt z njimi bi bil napačen. Go-
vorim o narodih, ne pa o rasah. Ne mislim, da bi
med Jugoslavijo in Italijo obstojal osnovan vzrok
za nesoglasja. Italija in Jugoslavija se druga proti
drugi ne moreta obnašati indiferentno, marveč le
kot prijatelji ali nasprotnici. Ibi pa morata po poti
simpatije, čim bolj po poti tistih interesov, ki so
obema skupni. Samo v tem slučaju bosta prišli do
blagostanja in zvestobe. Prej ali slej se bo pro-
gram, ki sem ga označil pred 10 leti, izvršil, kon-
čuje Nitti ta članek.

Revolucionarno gibanje v J. Ameriki

V republiki Peru že druga porevolucionarna vlada — Grozeči
nemiri v Braziliji

Newyork, 28. avgusta. as. Vojaška Junta, ki
je pod vodstvom generala Ponzaja prevzela vlado
v Limi, se je morala umakniti voditelju južnih
vstaev, polkovniku Cerru, ki je sedaj priznani
vrhovni zapovednik v državi Peru. Cerru bo se-
stavil novo vlado. Čuje se, da so bile razprave
zelo viharne, in kakor se poroča iz sosednjih glav-
nih mest, je prišlo do velikega prelivanja krvi.
Tako so pristasi Cerra ustrelili prefekta province
Tacna. Bivši predsednik Lequia je ujetnik na kri-
žarki »Almirante«, dokler ne bo Cerru odločil o
njegovi usodi. Govori se, da je Lequia tako hudo
bolan, da je pričakovati njegove smrti. Peruanski
diplomatski zastopniki v Londonu, Bruslju in na

Dunaju so odstopili.

Newyork, 28. avgusta. as. Iz Buenos Airesa
prihajajo vesti, da se je bati izbruha nemirov.
Straže v vladnem poslopiju so čez noč pomnožili.
V okolici stanovanja predsednika Irigoyena je na-
stavljen močen oddelek policije na konjih. Na stre-
hi vladne palače je nameščeno veliko število stroj-
nih pušk. Železniška uprava je dobila povelje, da
mora pripraviti vlake za prevoz čet v Buenos Ai-
res. Predsednik se je vso noč posvetoval z dvema
ministroma, županom v Buenos Airesu in z gene-
ralom Alvarezom, ki je vojaški šef prve cone. Na-
meščenci in delavci telefonskih družb so napove-
dali 24urno stavko.

in zato danes socialno že bolj uravnotežen. Iz-
popolnitev socialne zakonodaje z raztegnitvijo
na ves kmetijski proletarijat je nujna državna
potreba in eden najvažnejših narodnih proble-
mov danes.

Delo, ki na realnih izkustvih orje v bodo-
nost, je pravo in trajne vrednosti. Potrebno je,
da se neprestano zavzemamo za najbolj potreb-
ne sloje naroda. S tem izpolnjujemo najbolj
svojo dolžnost do naroda, ohranjamo in krepi-
mo državo in izvajamo v najbolj proklamirani
pomeni tudi svoj kličanški program — program
katoliške akcije,

Audijence na Bledu

Bled, 28. avg. AA. Davi ob 11 je sprejel Nj.
Vel. kralj zastopstvo Zdrružne revizijske zveze iz
Ljubljane v polurni audijenci in to gospode kano-
nika J. Šiško, dekana Gnidovca iz Zuzemberka,
župnika J. Pibra iz Senčurja, župnika A. Golfa iz
Bohinja ter industrija F. Peterca iz Ljubljane.
Kralj se je zelo zanimal za gospodarske razmere
in za druga aktualna vprašanja dravske banovine.

Nato je bil pozvan v audijenco bivši minister
dr. Niko Zupančič, ki je ostal v razgovoru s kraljem
pol ure.

Proga Kuršumlija—Priština

Belgrad, 28. avg. z. Včeraj so pričela grad-
bena dela na progi Kuršumlija—Priština, ki bo
dolga 60 km. Trasacija je končana. Gradnja bo
trajala 2 leti in pol, ker bo treba graditi 2 km
dolg tunel v Prepolcu. Krediti in načrti so že
odobreni.

Gradbena delavnost v Belgradu

Belgrad, 28. avg. z. V Belgradu je gradbena
podjetnost pojenjala. V procentih izražena bi bila
za 15% slabša od lanskega leta, od predlanske pe-
celo za 25%. Pričakuje se še večje nazadovanje.
15. avgusta je bilo 3000 praznih stanovanj. Do 1.
novembra bo praznih še nadaljnih 500. Vse to je
vpliv velike gradbene delavnosti na mestni perife-
riji, kjer je mogoče stanovanja dobiti za zelo nizke
cene.

Trgovina z opijem

Belgrad, 28. avg. z. Odkar v Jugoslaviji pri-
delujemo in izvažamo opij iz Jugoslavije, je
letos prvič, da smo izključili posredništvo so-
lunskega trga. Središče opijske trgovine se je
preneslo v Skoplje in mi izvažamo naravnost in
brez vsakega posredovanja solunskega trga, ki
je vsako leto našim pridelovalcem opija veliko
škodil. Do sedaj se je prodalo v inozemstvo 60
tisoč kg opija po ceni 680 Din.

Cenzura filmov

Belgrad, 28. avg. AA. V umetniškem oddelku
ministrstva prosvete bo 1. septembra t. l. ob 10 do-
poldne seja strokovne komisije za pretesanje in
sprejetje pravilnika o kontroli filmov, ki jih pre-
vajajo v naši državi. V tej strokovni komisiji so
zastopniki ministrstva prosvete, socialne politike
in narodnega zdravia in notranjih zadev. Komisiji
bo predsedoval šef umetniškega oddelka ministr-
stva prosvete Dimović.

Nesreče

Bonneville, 28. avgusta. AA Štirje dečki šol-
ske kolonije so se sklanjali na ledenem mostu čez
ograjno in gledali v reko, ko se je ograja odlomila
in so vsi štirje padli 60 metrov globoko. Po dol-
gem iskanju so našli trupla treh ponesrečenec,
ki so bila strašno razmesarjena. Četrti je bil ne-
varno ranjen.

Milan, 28. avg. as. Blizu obale pri Livornu
gori neki neznani parnik, ki najbrže nima brezžič-
ne oddajne postaje. Čuvaj na svetilniku je pozval
bližnje ladje na pomoč.

Panევropa

Vprašanje Panევropa ali evropske federacije, bo postalo z zasedanjem Društva narodov zopet aktualno. Evropske države so vsaka za sebe podale svoje mnenje in sedaj se bo brez dvoma napravil poskus, da se iz teh različnih stališč sestavi konkretni načrt za federalno Evropo, ali pa da se ta misel zaenkrat izbrise iz seznama idej, s katerimi se bavi mednarodna politika. Briand je pri sestavi svoje spomenice polagal veliko važnost na predhodni politični sporazum med evropskimi državami in je šel v zasledovanju svoje zamisli tako daleč, da je zahteval, da se morajo gospodarske zveze podrediti političnim.

S tem je bilo vprašanje postavljeno popolnoma jasno in iz odgovorov evropskih sil je točno razvidno, da se je debata vršila ravno o vprašanju, če vodi pot do Panევropa preko gospodarskega sporazuma ali pa če je mogoče ustvariti Panევropa z zakonom, odobenjem od parlamentov ali v to poklicanih organov. Gospodarski sporazumi bi potemtakem morali logično slediti.

Ce govorimo o ekonomskih predpogojih, ki so za evropsko federacijo potrebni, potem moramo problem študirati z dveh različnih vidikov. Kakšna je ekonomska struktura v Evropi sami, to je prvo, in kakšno stališče bo gospodarska enota, ki bi obsegala vse evropske države, zavzemala napram svetovnemu gospodarstvu oziroma napram drugim velikim gospodarskim enotam. Z drugimi besedami se glasila vprašanja takole: Ali gospodarska struktura Evrope sploh dovoljuje gospodarsko federacijo, in če jo dovoljuje, ali bi evropska federacija bila s svetovno-gospodarskega stališča koristna.

Francoski pisatelj Delais je napisal pred par meseci krasno knjigo „Les deux Europees“. Ideja, katero razvija, je originalna in sveža. Z velikanskim statističnim materijalom, ki ga je imel na razpolago, in katerega je uporabil za svojo novo tezo, je pisatelj napisal, kar imenuje gospodarski atlas Evrope. Evropa razdeljuje v dve enoti, prvo imenuje »evropska parna sila«, drugega »evropska živalska sila«. Prva enota bi obsegala velikanski poligon, ki bi se naslanjal na severu na Stockholm, Dantzig, na vzhodu na Krakov in potem v ravni črti do Florence, na jugu bi se dotikal Barcelone in od tam bi tekkel do Glasgowa. V tej pokrajini med Skotsko in rodovitno dolino Pada v Italiji in med Pirenejami in Odro, so se vse znanstvene iznajdbe preteklih sto let izrabile in produkcija je tam dosegla svoj višek v vsakem pogledu. Ostala Evropa, torej svoj del Španije, večji del Italije, Avstrija, Ogrska, večina Poljske, balkanske države, baltiške države in Rusija pa predstavlja zase enoto, kjer je industrijska in agrarna produkcija zaostala: živalska sila. Iz statističnih podatkov sledi, da »napredna« Evropa absorbira eno tretjino »napredno-evropske« produkcije, drugi dve tretjini pa gresta v kolonije in v Ameriko. Amerika se zapira, kolonije ne morejo konsumirati neomejeno količino blaga »napredne« Evrope. Kam bo to blago šlo? V Evropo druge kategorije? Ali je vzhodna Evropa zmožna porabiti vse, kar ji bo zapadna ponujala? Vzhodna Evropa je šla skozi dolgo vrsto socialnih revolucij, ki so njeno kupno moč skoroda uničile. Ona bi bila v stanu nastopiti kot konzument zapadno-evropskega trga šele, če se ji bo pomagalo zvišati blagostanje. Tukaj smo prišli do zaprtih vrat. Kaj naj pomaga? Kako se naj pomaga? V neke vrste profetični viziji si lahko predstavljamo Evropo, v kateri ima vsak narod svojo nalogo, kjer ima vsaka država svoj delokrog, kjer se je sistem Taylor uveljavil v meddržavnih gospodarskih odnosih. Ali bo pa tudi poskrbljeno, da bo »nenapredna« Evropa lahko prodala svoje agrarne produkte v »napredni«? Takale premišljevanja so koristna. Niso namenjena, da razčistijo pesimizem, ampak, da nam vsem pokažejo problem ne samo v vsej svoji lepoti, ampak v vseh svojih težavah.

Pa četudi bi bilo lahko v relativno kratkem času racionalizirati evropsko gospodarstvo in vso evropsko produkcijo opredeliti, vendar ostane vprašanje še odprto, če bi se tako organizirana Evropa v velikem svetu, kjer so gospodarska vprašanja povezana med seboj, obnesla.

Po vsej priliki bomo morali v bodočih desetletjih računati z dvema velikima gospodarskima enotama, ki bosta regulirali svetovno gospodarstvo: na eni strani so Zedinjene države v Ameriki, na drugi pa britanski imperij. Zedinjene države? Na približno 8 milijonov kvadratnih kilometrov prebiva 120 milijonov ljudi. Evropa meri 9.790.000 kvadratnih kilometrov ter ima 480 milijonov ljudi. Ameriška zemlja je danes najbogatejša kar se tiče surovin. Njeno prebivalstvo je ustvarilo najvišje pogoje za pridobivanje in za konzum. Njena lega, med dvema oceanoma ji dovoljuje, da trzi z vsemi kontinenti. Torej predpogoji za gospodarsko ekspanzijo, ki mora vse pred seboj podreti. Velika Britanija in njen imperij pa merita 36 milijonov kvadratnih kilometrov s 454 milijoni prebivalstva, ali brez Indije 130 milijoni ljudi. Proti vsemu, kar interesirani listi danes pišejo o britskem imperiju in navzlic temu je za nacionalne ekonomije več ali manj jasno, da se britanski imperij razvija v velikansko carinsko unijo, ki se bo raztezala po celem svetu, ki bo na vseh koncih zemeljske oble imela svoje industrijske centre, in ki bo mejila skoroda na vse večje narode sveta. Britanska gospodarska enota bo tako močna, da bo zelo težko odpreti vrata za tuji uvoz, a da bo ona prav lahko pohodila pod seboj vsako neorganizirano konkurenco. Kako stališče bo zavzela napram temu dvema skupinama Evropa? Očividno je politična federacija, četudi bi uspela, kar pa ni gotovo, instrument brez vsake vrednosti.

Samo gospodarski sporazumi, široke carinske zveze, zveze agrarnih in zveze industrijskih držav, ki bi druga drugi priskrbele trg in na trgu konzumenta, ki bi v stanu kupiti, bi preprečili dejansko gospodarsko suženjstvo Evrope. Na drugi strani pa vstaja vprašanje, kako bi izpadla carinska vojna med organizirano Evropo in med anglosaksonskimi skupinami. S kakšnimi kompenzacijami bo Evropa morala plačati bombaž in petrolej in kavo in premog? Iz tega stališča bi mi trdili, da so sporazumi, kot jih je začela Jugoslavija z Romunijo, ali kot jih želi varšavska konferenca, in katere avstro-madžarska politika sabotira, najpravišeje pot do rešitve, zato ker nimajo nobene bojovite ose, ker so skromni in ker ne izzivajo nobenih protukrepov.

Zmagoslavni pohod gospodarskih pacifistov

Otvoritev agrarne konference vpliva pomirljivo na politične krize — Osem držav udeleženih

Varšava, 28. avgusta. as. V kmetijskem ministru se je začela danes v slavnostno okrašeni dvorani vzhodnoevropske agrarne konference. Otvorilni govor je imel zunanji minister Zaleski, ki je pozdravil oficijelne delegate sedmih držav. Misel sodelovanja vzhodnoevropskih agrarnih držav se prilagodeva Briandovemu načrtu Panევropa. Za predsednika je bil izvoljen poljski kmetijski minister Janota Poleczynski.

V svojem programnem govoru je navajal, da je sicer proizvodnja kmetijskih izdelkov v vzhodnoevropskih državah bil v zadnjih desetletjih zelo velik, da pa ni postal vir blagostanja. Nasprotno je postal položaj agrarnih držav v vzhodni Evropi celo nevaren in zato zahteva solidarnega sodelovanja. Vzroki za to so konkurenca prekomorskih držav, prevladovanje industrije in zgodovinsko umrljivi zaostanek v izmenjavanju blaga iz Evrope. Nato se je poklonil gospodarskopoličnim stremljenjem Društva narodov ter ideji podonavske antante, potem pa je izjavil: Naše države imajo skupaj 95 milijonov prebivalcev. To pomeni 95 milijonov konsumator. Če oni svojo težo vržejo skupno na tehtnico, se ne bo nihče smel postaviti proti njim. Na tej konferenci ni nobenega nasprotstva proti industrijskim državam. Pač pa je potrebno sodelovanje med agrarnimi in industrijskimi državami, toda postaviti se mora na temelji enakopravnosti.

Nato so bile izvoljene komisije za obravnavanje posameznih točk dnevnega reda. Najvažnejše točke so: Pregled dosedanjih metod racionalizacije in centralizacije kmetijskega izvoza,

pregled možnosti skupne akcije v vprašanju izvoznih množin, pregled možnosti sodelovanja na veterinaro-političnem polju. Nato je poljski kmetijski minister Poleczynski zaključil svoj govor z željo, naj bi tvorila ta konferenca začetek stalnega sodelovanja udeleženih držav. Posebna komisija se bo bavila z organizacijo takega trajnega sodelovanja. Jutri bodo imeli seje posamezne komisije, v soboto pa je pričakovani zaključna konferenca.

Ugodni časopisni komentarji

Varšava, 28. avgusta. rr. Vsi časopisi se pečejo v dolgih kolonah z agrarno konferenco, ki se je ravnokar otvorila. Delegati sledečih držav so prišli na to velevažno gospodarsko mirovno konferenco zapadne Evrope: Jugoslavija, Romunija, Madjarska, Bolgarija, Estonija, Latvija, Finska, Čehoslovaška. Finska je za enkrat imenovala samo svojo opazovalca. Včeraj in danes so se razni ministri komaj drug drugemu predstavili, se poklonili poljskim kolegom in položili vence na grob poljskega nepoznanega junaka. Nenadna vladna kriza, ki se je ravno tako hitro zopet rešila s sestavo ministrstva pod predsedstvom maršala Pilsudskega, je sicer vrgla nekoliko negotovosti med politično javnost, katero so povečavali še razni interesirani inozemski agenti, katerih je polno v Varšavi, vendar je prihod toliko državnikov v poljsko prestolnico vplival zelo pomirjevalno. Preroki,

ki so napovedovali zunanje-politične komplikacije, bodo za enkrat ob svoj račun, ker je težko siliti v ospredje z militaristično tezo, kadar se zbirajo toliki gospodarski eksperti, da se med seboj pogovorijo o načinu, kako bi se narodi, ki imajo isto gospodarsko obseležje, mogli zblížiti v trajnem mirnem sodelovanju za materialni blagor kmetijstva.

Na sekretariatu konference se je moglo zvedeti, da nameravajo ministri sestaviti

tri velike komisije;

prva bi se pečala izključno z vprašanjem trgovinske politike in z organizacijo posebnih meddržavnih kreditov za prodajo poljedelskih pridelkov, druga bi obravnavala zelo pereče vprašanje odgoje uspešnega in izsolanega živinodržavništva, med tem ko bi tretja razmatrivala o podrobnostih sodelovanja vseh agrarnih držav, kakor izenačenje poljedelskih institutov, izmenjavanje plemenske živine in žitnih vrst, sodelovanje kmetijskih zadrug in podobno.

Da bi ne bilo nobenega dvoma o pacifiistični usmerjenosti te konference, je poljska vlada v oficioznem komuniqueju zopet naglašala, da je namenoma povabila le države, ki so v Društvu narodov, tako da bo Zeneva imela vedno kontrolo nad vsem, kar se bo sklenilo. Ta ugotovitev je bila potrebna, ker so nekatere evropske države, ki so tudi v Društvu narodov, a ne delajo vedno v njegovem duhu, zloholno razširjale informacije, da so Sinaja in Varšava neke vrste separatistični sestanki, ki so naperjeni proti miru.

Obisk Čehoslovakov

Belgrad, 28. avg. AA. Dne 31. t. m. pride v Belgrad skupina 40 izletnikov iz raznih krajev Čehoslovaške. V tej skupini so profesorji, narodni gospodarji, kmetijski in gozdarski strokovnjaki, veleposelniki in izvozniki. V naši državi ostanejo do 10. septembra, nato pa se čez Maribor vrnejo na Čehoslovaško. Za svojega bivanja bodo čehoslovaški izletniki pod vodstvom kmetijskega strokovnjaka, pisatelja in veleposelnika Jaroslava Veselga posetili vse naše važnejše sadjarske gozdarske kraje. V ta namen si ogledajo Valjevo, Srebac, Aranije, Požego, Sarajevo, Dubrovnik, Ljubljano in Maribor. Tako bodo na licu mesta čehoslovaški gostje proučevali vprašanje najuspešnejšega načina vzdrževanja in odganjanja vinogradov, vrtnarstva, sadjarstva, a zlasti slivarstva. Vrh tega si ogledajo vse važne banovinske in občinske sadovnjake, kmetijske in gozdarske šole, vzorne in selekcijske postaje in vzorne sadjarske zadrage. Na prošnjo vvede potovanja Veselga bo ministrstvo za poljedelstvo dalo vse podatke o posameznih strokah našega poljedelstva izletnikom na razpolago. Vrh tega jih bo spremljal na potovanju po naši državi višji uradnik tega ministrstva.

Nov vseindski odbor

Delhi, 28. avgusta. AA. Ker so aretirali člane izvršilnega odbora vseindskega kongresa, se je včeraj ustanovil nov odbor. V njem je 6 muslimanov, 6 Indijev in 3 nearetirani člani starega odbora. Začasni predsednik odbora je odvetnik iz Lucknowa Khalikulzaman.

Zagrebske vesti

Sušak, 28. avg. p. Akejski odbor za zgraditev železnice zveze Katerje—Sušak, ki je bil izvoljen na veliki konferenci gospodarskih krogov 6. julija na Sušaku, bo imel konec septembra v Belgradu konferenco, da na kompetentnih mestih pospeši rešitev tega važnega vprašanja, da bi se železnica zveza med Slovenijo in morjem čim prej izvedla. Kompetentni ministri so temu odboru že obljubili podporo.

Zagreb, 28. avg. p. Zračni promet Sušak—Zagreb se bo s 1. sept. uklinil. Razlog za to so neumljivi, ker je bila ta proga zelo frekventirana in je bilo po prvotnem načrtu določeno, da se ukine šele s 15. septembrom.

Zagreb, 28. avgusta. p. Popoldne je prispela v Zagreb v Evropi najbolj znana letalka Ela Hamšikova. Ona je edina ženska pilotka-lovka. Njen soprog jo je naučil pilotiranja, posebej pa še pilotiranja na lovskih aparatih. V Zagreb je prispela v spremstvu svojega soproga. S sušaškim letalom je odpotovala na Sušak, od tam pa odpotuje v Dubrovnik.

Zagreb, 28. avgusta. p. Včeraj se je tu mudila komisija madjarskega zunanjega ministrstva, ki se je na Plitvičkih jezerih pogajala z našo komisijo za ureditev nekaterih imovinskih vprašanj, ki so v zvezi s trianonsko pogodbo. Komisija je svoje delo končala. Konvencija se bo imenovala »zagrebska konvencija«. Vodja komisije je danes odpotoval na Bled, člani pa v Budimpešto.

Zagreb, 28. avg. p. Kolo hrvatskih književnikov je sklenilo povečati svojo delavnost in uvesti redne članske sestanke, na katerih bodo predavanja o sodobnih predstavnikih katoliške književnosti. V oktobru bo akademija v čast 1.500-letnice sv. Avgustina. Pri posameznih katoliških pisateljih se kaže velik interes za društvo in prijavljajo vanj svoj vstop.

Hmelj

Zatec, 28. avgusta. as. V zadnjih dneh so bile samo nekatere majhne partije žatskega hmelja prodane po ceni okoli 500 Kč za 50 kg. Ker gre pri tem samo za posamezne kupčije, se ne more govoriti o tem, da bi se bila že ustanovila kaka cena. Tržno stanje še čaka na razvoj. Za blago iz l. 1929, katerega je le še malo na razpolago, ni nobenega povpraševanja. Zadne kupčije so se izvršile po ceni od 700 do 500 Kč.

Dunajska vremenska napoved. Lepo vreme bo trajalo dalje.

Zagrebska vremenska napoved. Po večini jasno, samo prehodno neznatno oblačno, vroče.

Priprave za indsko konferenco

Se preje bi Angleži radi omilili brezposelnost

London, 28. avgusta. AA. Predsednik angleške vlade Macdonald, ki se je vrnil iz Lossiemoutha v London z letalom, bo imel s svojimi resornimi ministri nekaj sestankov, preden se koncem tedna napotijo iz Londona. Gre za končno pripravo indske konference, za program imperialne konference in za proučitev brezposelnostnega vprašanja. »Times« pravi, da delegacija, ki bo zastopala Anglijo na indski konferenci, še ni sestavljena. Macdonald, Baldwin in Lloyd George so se sporazumeli v tem, da njihova imena ne smejo biti na prvih mestih, ker so kot voditelji strank vezani na to, da posežejo v parlamentarno razpravo o poteku in sklepih indske konference. O dnevnem redu imperialne konference takisto še niso bili stori eni odločilni sklepi. Vlada bo imela nekaj sestankov, da na njih prouči vsa potrebna vprašanja. Vprašanje brezposelnosti so v zadnjih tednih opetovano proučili posamezni ministri in imeli o tem vprašanju ponovne sestanke z Lloyd Georgeom. Predsednik vlade želi, naj bi se izdali praktični ali vsaj začasni ukrepi za omiljenje položaja, v katerega so zašli poljedelci in del industrijskega delavstva. Sestanki z liberalnimi voditelji se bodo nadaljevali.

Ostrejši kurz v Indiji

London, 28. avgusta. as. Aretacija delovnega odbora vseindskega kongresa v Delhiju se smatra za prvi znak strožjega postopanja proti kongresu. V Kalkuti je bil kongresni odbor za pokrajino Bengalijo proglašen za nezakonitega, enako je to pričakovati tudi za pokrajino Bombay. V Simli je bilo aretiranih 15 kongresnih voditeljev, ker so se udeležili procesije na dan indske zastave, ter so bili obsojeni na štiri mesece zapore. Vlada v Bombayju meni, da bo koncem leta znašala zguba radi bojkota 900.000 funtov, od katere vsote odpade 525.000 funtov na zgubo pri carini. »Morning Post« poroča iz Simle, da razmišlja indska vlada o tem, da bi se angleško-indska konferenca odgodila do aprila, ker bodo imeli indski politiki radi splošnih volitev meseca septembra le malo časa za priprave na odpotovanje.

Nemški nacionalci podpirajo ukrajinski teror na Poljskem

Varšava, 28. avg. V zvezi z mednarodnim položajem in nemško ofenzivo proti Poljski je opažati zadnji čas skrajno nasilno akcijo ukrajinskih tajnih bojnih organizacij proti poljski državi.

Zadnjič so pokvarili ukrajinski teroristi telefonski in brzojavni vod ter je bil Lvov več ur od sveta odrezan. Se brzovlaki na progi Berlin—Bukarešta so morali počasi voziti, ker je bila prekinjena vsa signalizacija. Poljski listi trdijo, da so hoteli Ukrajinci pokvariti vzhodni veselem v Lvovu. Tudi lani so ukrajinski teroristi pozdravili otvoritev z bombami. Različne poljske graščine grofa Pininskega blizu Tarnopolja in druge so postale žrtev ognja. Iz vojnega taborišča v Boljševcih so ukradli Ukrajinci vse puške. Blizu Bobrke so napadli pošto, ki se je peljala na kolodvor in ugrabili 26.000 zlotih. Policija, ki je preganjala razbojnike v gozdu, je ustrelila maturanata Gregorja Pišeskega, ki je imel po žepih 500 zlotih poštnega denarja. Policija je zaprla štiri člane prepovedane ukrajinske zveze »Plast« (izvidnikov). Gališki vojvoda, grof Goluchovsky, je podal ostavko, ker je mnenja, da zahteva nevarnost meščanske vojne odločnejšo politiko. Poljsko prebivalstvo je ustanovilo obrambno zvezo in hočejo od delki prostovoljcev podpirati policijo pa vojaštvo pri zasledovanju ukrajinskih vstajev. Slednji širijo vedno iste po »hajdamaki« podpisane proglase z geslom: »Poberite se, Ljahi, z naše zemlje za reko San«.

Duša teroristične akcije v vzhodni Galiciji je neki polkovnik Konovalec, ki biva stalno v Švici, toda zadnji mesec je prišel v Berlin in tam osebno teroristom izročil navodila ter velike denarne zneske. Ni dvoma, da deluje Konovalec v zvezi z vodilnimi nemškimi nacionalnimi politiki in z nemškimi nacionalnimi bojnimi organizacijami. Poljsko časopisje trdi, da bo Poljska na zasedanju Društva narodov te atentate spravila v debato, ko se bo govorilo o ofenzivi nemške politike proti mejni poljske države!

Čičerin upokojen

Moskva, 28. avgusta. AA. Bivši komisar za zunanje zadeve Čičerin je bil upokojen. Vlada mu je priznala mesečno pokojnino 350 rubljev. Čičerin je stopil v pokoj zaradi svojega omajanega zdravja.

Sovjeti streljajo

Moskva, 28. avgusta. AA. Vlada je izdala komunikate, ki v njem sporoča, da je bilo 10 oseb ustreljenih, ker so zbirale velike količine srebrnega novca in sodelovale pri protirevolucijski akciji.

Angleži zapustili Crno morje

London, 28. avg. AA. Britne vojne ladje »Curacoa«, »Antelope« in »Ardent« so zaključile svoj obisk v Konstanzi in so včeraj odplule nazaj na Mulo. Podadmiral Davies je poslal romunskim oblastvom brzico Brzojavko, ki se v njej zahvaljuje za prirčen sprejem angleških mornarjev.

Obvezno delo v franc. kolonijah

Pariz, 28. avgusta. AA. Minister za kolonije Piétri je izdal odlok, po katerem se v kolonijah uvede obvezno delo pri izvršitvi velikih del.

Mac Donald obeta boljše čase

London, 28. avgusta. AA. V pismu, ki ga je pisal predsednik angleške vlade delavskemu kandidatu v Bromleyju, veli Macdonald, da je položaj gospodarstva po vsem svetu sila težak in da zadaje težko odgovornost vsakemu, ki deluje javno. Padec cen na svetovnih tržiščih in a tem zvezana kriza dela sta povzročila brezposelnost v vseh državah. Naš položaj pa ni huši, kakor v drugih industrijskih državah, pravi dalje Macdonald. Sedanje težkoče moramo reševati s pogumom in s prepričanjem, da bodo odstranjene, čim preneha posledice svetovne vojne in drugih nesrečnih finančnih transakcij.

Tihotapstvo z alkoholom

London, 28. avg. AA. Carinska oblastva so zasegla v Longislandu v Newyorku dozdnevno angleško ladjo »Novafive«. Ladjo so opazovali že onstran carinske meje. Ko je ladja prestopila mejo, so se ji carinski organi približali in jo ustavili. Na krovu so bile shranjene alkoholne pijače v vrednosti 150.000 dolarjev. Posadka 10 mož se je dala brez odpora ukleniti.

Verski dan za može in fante pri Novi Štiti

V nedeljo, dne 31. avgusta priredi ribniška dekanija pri Novi Štiti

VERSKI DAN ZA MOŽE IN FANTE

iz cele dekanije. Na predvečer začare po okoliških grčih kresovi v pozdrav presvetlemu g. škofu dr. Gregoriju Rožmanu, ki sam po časti naše može in fante s svojo navzočnostjo. V nedeljo ob 9. bo imel g. škof pri Novi Štiti sv. mašo in cerkveni govor, potem pa govorita pod starodavnimi lipami gg. dr. Basaj in Terseglav iz Ljubljane. Med govori se pojejo s spremljevanjem godbe Marijine pesni, vse pa zaključijo pesem »Povsod Boga«, ki jo poje cel zbor. Fante in može, pridite v obilnem številu na božjo pot poklonit se svoji Kraljici in svojemu nadpastirju!

Misijonska razstava

Pišlo dva dni je še do razstave. Vsa slovenska javnost je bila na to razstavo opozorjena in čast našim župnim uradom, Marijinim družbam, nekaterim privatnim osebam (ena je n. pr. darovala 10.000 Din), ki so pripomogli, da bo razstava kolikor toliko resnično izpričevala slovenske ljubezni do svojih sinov misijonarjev. Povabili smo tudi slovenske slikarje, da prispevajo za misijonarje kako sliko in prvi je bil, ki se je prošnji odzval, Matija Jama in podaril oljnat sliko: Partija iz Ljubljane s stolnico, drugi pa Rihard Jakopič. Lahko rečemo, da ne bo stanu, ki bi ne prispeval na ta ali oni način za kongres in za razstavo. Še je pa čas, da izpopolnimo razstavo, kolikor in kar ji še manjka. Razstaveni prostor je velik, velika pa tudi beda naših misijonarjev, katerim je del razstave še prav posebno namenjen.

Ker Slovenija, razen nekaterih zbirateljev, muzeja itd., sama ne more nuditi takih izredno dragocenih etnoloških zbirk, naj se iz ljubeznive oklene razstavnega prostora za darila. Kdor le more, naj v teh dneh pred razstavo in tudi še med razstavo pokloni kakršnokoli dar v blagu ali denarju za naše misijonarje. Vse darove sprejema Sekretariat VII. Ciam, Ljubljana, Semeniška 2.

Komur pa je na tem, da spozna mišljenje, kulturno stopnjo, orožje, orodje, pohištvo, idole narodov iz misijonskih dežel, naj ne zamudi razstave, naj si ogleda paviljon K, ki ne bo nekaj posebnega le po svojih razstavnih posebnostih, ampak tudi po svoji sestavi in estetični urejenosti, kakršno si je zamislil Plečnikov učenec in njegov asistent, ing. arhitekt Tomažič. Razstava traja od 1. do 14. septembra.

Slavnost polkovnih zastav

Direkcija državnih železnic v Ljubljani razglasa:

Na rojstni dan Nj. Vis. prestolonaslednika Petra dne 6. septembra t. l. se vrši v Belgradu blagoslovljanje in predaja novih zastav vsem pehotnim in konjeniškim polkom in odzemanje starih zastav.

Za proslavo je g. minister za promet odobril sledeče vozne olajšave:

1. Brezplačno vožnjo: a) vsem banknim svetovalcem, po možnosti v I. ali II. razredu, b) vsem rezervnim častnikom, častnikom-invalidom in vojnim invalidom, kateri bodo na svečanost pozvani, v razredu, ki jim pripada po vojaškem činu, c) predstavnikom Sokola in sokolskih žup, skupaj 27.

2. Vožnja po četrtinski vozni ceni vsem ostalim, ki bi hoteli, da se udeležijo te svečanosti. Kot legitimacije za uživanje voznih olajšav služijo: a) banknim svetovalcem legitimacije, ki jim jih izdajo bani, b) rezervnim častnikom, častnikom-invalidom in vojnim invalidom, pozivnice, ki se jim dostavijo za prihod na to svečanost, c) predstavnikom Sokola in sokolskih žup njihove sokolske legitimacije.

Našete vozne ugodnosti veljajo za prihod v Belgrad v dneh 3., 4., 5. in 6. septembra t. l., za povratek pa od 6. septembra t. l. zvečer do zaključno 10. septembra t. l.

Vsi ostali udeležniki kupujejo na odhodnih postajah polovične vozne karte za vožnjo v Belgrad, katere jim veljajo s pismenim potrdilom odbora v Belgradu, da so se svečanosti udeležili, tudi za povratek.

V gozdu najdeno okostje

Toplice, 26. avgusta.

Dne 22. t. m. popoldan je našel gozdni delavec Ivan Košmerlj v gozdu gozdnega urada Karola Aueršperga iz Soteske južno od Poljan pri Toplicah ca. 600 m oddaljeno od pota človeško že razpadlo okostje, od katerega je glava ležala oddaljena od kosti 12 korakov. Poleg se je našlo samo nekaj komadov blaga, ki se ni zgnelo in ki je bilo del njegove obleke. Poleg so se tudi našli čevlji, v katerih so bile še kosti, vendar pa se iz teh najdenih delov skoro ne bo mogla ugotoviti identiteta. Na lobanji ni nikakega znaka kakke poškodbe. Pri tem se najbrže ni dogodil nikak zločin, pač pa je skoro gotovo bil kak gozdni delavec, kateri je najbrže začel na potu proti lesni industriji Sutej v Rogu.

Grozna

tragedija

M. Sobota, 27. avgusta.

Čikečkavas in vsa okolica stoji pod vtisom trušne družinske tragedije, ki se je odigrala večer popoldne pred hišo Vida Janeza. Tega je ubil z dvema revolverjskima streloma zet Lenarčič Andrej. Ozadje umora je sledeče:

Vida Janez, ki je imel že 75 let in žena sta bila užitarja. Od zeta sta dobivala pribojšek. Vprašanje užitnine je bilo vedno predmet spora. Stara dva nista bila nikdar zadovoljna. Spretek nedeljo je zet pripeljal užitek. Stari je zrnje precevil in je rekel zetu, da je premalo pripeljal. Prišlo je radi tega do prepira, hujšega pa ni bilo. Večer so pri sosedu mlatili. Pri delu je pomagal tudi zet. Delavci so dobili precej pičala. Pičala (šmarica) je ljudi precej razgrela. Jeziki so se vsem razvezali. Pogovor je prešel na razmere pri Vidovih. Zet je poslušal in v srcu mu je rasel gnev zoper tasta in taščo. Brez vsega nadaljnega je odšel domov. Starega je našel blizu hiše. Približal se mu je na kake štiri korake. Brez besede je pograbil revolver in preden se je stari zavedel, kaj se godi, sta počila dva strela. Stari se je zgrudil in je obležal v mlaki krvi.

Glas o dogodku se je takoj raznesel in je z grozo napolnil vsa okolica. Zadeva je bila takoj prijavljena oblasti. Orožniki so morila aretirali in ga privedli v zapor tukajšnjega sodišča. Pri zaslišanju je izjavil, da dejanje ne obžaluje, marveč ubije celo taščo, ko se reši ječe, ker je »stako sklenil in od svojega sklepa nikdar ne odstopi.« Nesrečni zločinec je star 45 let.

Vestfalski Slovenci na Krekovem grobu

Ljubljana, 28. avgusta.

Zastopstvo vestfalskih Slovencev je danes dopoldne obiskalo na pokopališču pri sv. Križu dr. Krekov grob.

Predsednik kat. društva sv. Barbare gosp. Anton Koncilja iz Gelsenkirchena je na Krekov grob položil v imenu vestfalskih Slovencev krasen venec, nakar se je v kratkih besedah spominjal ljubezni, ki jo je veliki pokojnik izkazoval delavstvu, pred vsem dotlej

pozabljenim vestfalskim slovenskim delavcem. Očrtal je veliko delo, ki ga je storil pokojni dr. Krek za slovenske izseljence v Vestfaliji, kjer je položil temelj prvi slovenski katoliški delavski organizaciji v Vestfaliji. To delo je rodilo uspehe. Danes se mu njegovi dolžniki klanjajo na prežgodnjem grobu.

Nato je g. Anton Koncilja na glas molil molitev za dušo pokojnega dobrotnika slovenskega delavstva, vestfalske delavske žene pa so prižgale lučke na njegovem grobu.

Zahvala Slovencev iz Francije

Prijetna dolžnost me veže zahvaliti se vsem, ki so sodelovali pri prireditvi posebnega vlaka slovenskih izseljencev iz severne in vzhodne Francije v domovino in pri nad vse veličastnem sprejemu zletnikov v domovini.

Zlet se je vršil pod visokim pokroviteljstvom g. ministra Spalajkovića, našega poslanika v Parizu, ki je obljubil zastaviti ves svoj veliki vpliv, ako bo treba, da potovanje uspe. Gospodu ministru zato poklon za zahvalo. Hvala lepa g. Poljaku, izselj. komisarju za slovenski del pri izselj. komisariatu v Parizu, ki je — mlad fant — z vso živahnostjo preletel urade raznih oblasti v Parizu, da je opremil skupni potni list z vsemi potrebnimi vizumi in potnimi dovoljenji.

Bog povrni! obem požrtvovalnim pomočnikom, g. Zupančiču v severni Franciji in g. Kastelicu v Aumetzu. Zlasti prvi je moral premagati skoro nepremostljive zapreke, da je pripeljal svoje ljudi v Metz, odkoder je vozil posebni vlak. Namera spraviti potnike pod naslovom »družabno potovanje« v posebnih vagonih in z znižanimi voznicami mu je uspela le deloma kljub vsem potem in naporom. Očividno se ni razvrt turizem po nekaterih francoskih pokrajinah v taki meri, kakor bi bilo želeli. Zahvala gg. rediteljem, kojih naloga ni bila zavidljiva.

Kako naj se zadosti zahvalim vsem sodelujočim pri veličastnem in ganljivem sprejemu na Jesenicah in v Ljubljani! Gospodom predstavnikom Dravske banovine, Ljubljane, Jesenice in raznih organizacij in korporacij, ki so nam prišli v pomoč dobrodošlico! Vsem obilo številnim drugim našim prijateljem, ki so se podvzeli z udeležbo ob prihodu na domača tla in v prestolico naše ožje domovine. Hvala in zahvala vsem! Enako tudi našim velikodušnim gostiteljem!

Ne bi bilo prav, ako bi prešel pri zahvali gospode pri carinarnici na Jesenicah. S plemenito gesto so prihranili zletnikom trud pri odpiranju potnih košar in preiskovanju njihove vsebine. So pač upoštevali dejstvo, da imajo pred seboj le preproste in uboge delavce, ki so komaj prihranili denar za potne stroške!

Posebna zahvala g. izselj. komisarju dr. Arancickiju v Zagrebu, ki nam je šel tudi ves čas na roke in nam znal nakloniti s svojim vplivom v Belgradu, da nam je naklonila železniška uprava toliko ugodnost pri potovanju po domovini. Istotako gg. pri železniški direkciji in postaji v Ljubljani, ki jim je častitati na ljubezni dobrohotnosti, ki so nam z njo postregli.

Rojaki! Ko ste nas tako počastili, ste počastili sebe. Narod, ki tako ceni svoje rojake v tujini, kaže, da je kulturn, izobražen in napreden narod.

Že parkrat so poskušali prirediti izseljenci v Franciji poseben vlak v domovino, Zadnjič

leta 1924. Obakrat je načrt spodletel, največ radi valovanja valute, ki je vsled nenadnega dviga čez noč premnogim onemogočila potovanje.

Tudi letos se je zdelo, da bodo vse priprave za izlet običale sredi najlepšega teka. Planila je novica: Francija ne bo dovolila prevoza otrok skozi Alzacijo, kjer razsaja nalezljiva otroška bolezen, ki je pa takrat že znatno pojemale. Pa je spet zavrnjeno: Duhovnik je podkupljen od Jugoslavije, da ji pripelje fante in može domov, odkoder se ne bo nihče vrnil, ker jih bodo vtaknili med vojske.

Kri ni voda! Domovina je domovina. To čuti posebno oni, ki se mudi dolgo v tujini. Solze so nam stopile v oči spriču ganutja ob poslavljanju na kolodvoru v Bening, kjer je vstopila skoro polovica udeležencev. Cela množica rojakov je spremila svoje z godbo na postajo in se poslavljala od njih jokaje in zatrujoč: drugo leto gremo pa mi. Vsi potrti so potem mahali z robc in rokami za odhajajočim vlakom.

V Loreni strokovna delavska društva še niso končala — žal — razgovorov o zvezi vseh edinic in skupnih nastopih. Zato tudi društva niso mogla prevzeti prireditve izleta. Da bi stvar ne imela videza enostranosti in se omogočil izlet vsem organiziranim in onim, ki stojijo izven organizacij, sem prevzel podpisani izlet izključno na svojo odgovornost, naloga, ki bi jo pa nikomur več ne pripočeval.

Težko bi mi bilo, ako bi se radi izleta godila komu krivica. Brati je bilo v dnevniku, da je oškodoval g. postajenačelnik v Področici vodstvo izleta. — Res je bilo tam štet za prevoz 12 kom. prtljage v prtljažnem vozu od Buchsa dalje težke stotine dinarjev, ki niso bili zabeleženi v proračunu. Pa g. uradnik se je držal le po črki svojih železniških predpisov in vršil svojo dolžnost. Napak so delali uradniki od Buchsa dalje, ki niso opozorili vodstva na dolžnost plačila. Kako lahko bi mi spravili še tisto prtljago k sebi v vagone!

Tudi ni točna informacija, da nam je dala Francija v Metz na razpolago pretesen vlak! Resnici na ljubo: vlak je imel krasne vagone, vse z blazinastimi sedeži, kjer je bilo prostora za vse, ko so reditelji spolnili svojo dolžnost, in le neradi smo jih zamenjali v Bazelu za švicarske voze. Res so pa veliki trpeli udeleženci iz Severne Francije do Metza, ki so nekateri morali v eni noči z vso prtljago in otroci po trikrat prestopiti.

Nasprotno so bili pa udeleženci s potovanjem zadovoljni. Da bi le še nazaj tako srečno dospeli!

Anton Hafner, izselj. duhovnik v Merlebachu, vodja zleta.

Na Krko in Muljavo

Zapisali ste, zadnjič v Slovencu, da zdaj ni več videti v Ljubljani toliko romarjev, ki bi se ob sobotah peljali na vozovih skozi Ljubljano na razna božja pota. Tudi na Krko je letos prišlo veliko Gorenjcev, a le malo se jih je tako kot nekaj pripeljalo na dolgih lojtrnih vozovih.

Podjetni soferji si znajo poiskati zaslužka, da kar karte prodajajo, da bodo romarje pripeljali v soboto zvečer na Krko in v nedeljo jutraj zgodaj spet s Krke nazaj na dom. Tudi to soboto se bodo romarji odpeljali ob eni iz Ljubljane do Stične in od tukaj s poštnim avtom na Krko. Če gredo kateri iz Ljubljane šele ob četrta na pet, bosta postrežljiva soferja v Stični, Rafel in Janko, tudi takrat rada postregla z avtobusom, če jima kdo prej piše. Z njima se je treba zmeniti, komur se v nedeljo jutraj z avtom nazaj mudi, morda že na sedmi vlak.

Drugi romarji pa si pri izviru Krke ogledajo podzemeljsko votlino, ki je znana iz Jurčičevega Jurija Kozjaka, slovenskega janičarja. Od tu gredo k razvalinam gradu Kravjak, na Slemenice, tam je Jurčič-Kvas poučeval graščakovo hčer Ottovo-Manco iz Desetega brata. Tod okol je kolovratil stric Dolef iz rodne vitezov pl. Foedrantspergov, ki so tam Podbenekom pokopani. Nasproti Jurčičevim Slemenicam je bil grad Mačeroles — Jurčičev Podleske. Tod je pasel svoje kozo Jurčičev Krjavel, tod je prepeval Deseti brat, tod so hodili Jurčičevi originali.

Na Muljavi si ogled Jurčičevo rojstno hišo, gostilničar Ciril ti bo rad pokazal Jurčičevo sobo

Pevski tečaj Pevske zveze

Neutrjeno, z vedno večjo živahnostjo so se udeleženci zbrali tudi v sredo ob 8., da so predelali najprej z dr. Kimovcem najrazličnejše pripomočke in nauke o lepem, pravilnem zmiselnem preludiranju, dr. Plojem zadovo ljudskega petja, k čemur je pridal dr. Kimovec iz svoje izkušnje veliko važnega in ilustrativnega. Nato jih je peljal prof. Tomec na kor v franciškansko cerkev in jim obrazložil podrobno vso strukturo tega kralja vseh glasbil. Potem, ko so se najrazličnejši registri predstavili v svoji barvi posamič in v raznih kombinacijah, so se oglasile v vsej svoji moččnosti pod prsti prof. Tomeca, ki je pravkar z odliko završil orglarsko solo na dunajskem konservatoriju.

Popoldanski spored se je po prijetnem naključju moral malo premeniti. Naznanjen je bil prihod vestfalskih Slovencev in udeležencev ni strpelo, da jih ne bi šli pozdravit na kolodvor. Zapeli so jim pet pesmi, med njimi mogočno »Jadransko morje«, in se brž zopet zbrali v Šoli, da so poslušali nadvse skrbno izdelan referat Gašpariča iz Maribora, o vzorni sestavi koncertnih sporedov. O, koliko je bilo v kratkem času podane dobre, neobhodno potrebne tvarine!

Včeraj jutraj je improvizirani zbor prepeval pri sv. maši v stolnici, ki jo je čital v izredni naklonjenosti sam prevzvišeni vladika g. dr. Gregor Rožman. Naša starodavna stolnica bi bila gotovo v zadregi, če bi jo vprašali, kdaj je čula tako mogočen pevski zbor. Ni čuda, da so si ljudje v cerkvi brisali solze ganotja.

Referat pevskega Podpornega društva organizator Klančnika o njihovem društvu in profesorja Bajuka o naši pevski organizaciji vohče in o Pev. zvezi podrobno sta nad vse pričakovane upevali tečaj zaključila. Navdušenja in vneমে udeležencev in predavateljev je nemogoče opisati. Stvorila se je med obojimi tesna vez, spočetka v želji po napredku, ki je rodila važen sklep: občni zbor je sklenil, da se pod okriljem Pev. zveze ustanovi pev. zbor organizator v pevovodij. S tem dejstvom je Pevska

Vojaštvo bo dobivalo za zajtrk mleko

Mlekarsko društvo za ljubljansko okolico nam je poslalo v objavo naslednje obvestilo:

»Mlekarsko društvo za ljubljansko okolico je napravilo dne 11. julija t. l. na vojno ministrstvo vlogo in prošnjo, v kateri je naglašalo, da se je v nekaterih državah na predlog zdravstvenih in kmetijskih strokovnjakov uvedlo mleko kot vojaška hrana, in obenem prosilo, naj bi se tudi v naši agrarni državi iz zdravstvenih in gospodarskih razlogov uvedlo mleko kot vojaška hrana mesto do sedaj običajne črne kave. Če to iz katerikoli vzrokov ni izvedljivo po vseh pokrajinah v državi, naj se mleko kot zajtrk uvede vsaj v krajih z dobro razvitim mlekarstvom. Nova uvedba bo brez dvoma velikega pomena za razvoj živinoreje v državi in bo mnogo pripomogla, da se izboljša položaj našega kmetijskega stanu, ker bo kmetom zagotovljena oddaja mleka, ki so ga doslej zaradi majhnega konzuma mnogi težko oddajali. Tudi je mleko mnogo izdatnejša in bolj zdrava hrana kot pa črna kava in se bo brez dvoma pri vojakih takoj priljubilo.

Na to svojo vlogo je dobilo društvo po nalogu vojnega ministrstva od komande Dravske divizijske oblasti sledeče obvestilo:

Mlekarsko društvo

Dravljce, p. št. Vid nad Ljubljano.

Gospod minister vojske in mornarice je postal Vašo prošnjo z dne 11. julija t. l. glede prodaje mleka za vojaške potrebe leti komandi s priporočilom, da se po možnosti nabavlja za zajtrk vojakom potrebno mleko za razpoložljive prihranke pri vojaških hrani.

Ta komanda je izdala podrejenim komandam tozadavne naloge, da po potrebi nabavljajo za zajtrk vojakom mleko. Kupujejo pa naj mleko v prvi vrsti od producentov in mlekarskih zadrug.

Izvolite gornje vzeti na znanje.

Komanda Dravske divizijske oblasti,

E. br. 9.002, Ljubljana, 11. avgusta 1930.

Zastopnik komandanta

pomočnik

Brigadni general.

Da ne bo ostalo samo pri pisanju, je potrebno, da vse v poštev prihajajoče organizacije stopijo v stik z vojaško komando in se pogodijo za dobavo mleka.

Vsem, ki so z veliko uvidevnostjo podprli naš predlog in omogočili njegovo izvršitev, se podpisano društvo najiskrenejše zahvaljuje, vse producente in zadruge, ki bodo dobavljali mleko, pa prosim, da bodo pri dobavi strogo vestni in pošiljali v vojašnice samo dobro mleko.

Mlekarsko društvo za ljubljansko okolico.

Revmatizem, bolečine vsled ozeblin, hripa

Vse je bilo brezuspešno, samo Togonal je pomagal.

Gosp. Rad. Marković, zasebni uradnik iz Belgrada, Dobropoljska 66, nam piše v obširnem pismu, kako je njegova mati popolnoma ozdravela s pomočjo Togonal-tablet po dolgoletnih strašnih revmatičnih bolečinah, proti kojim je brez uspeha uporabljala najrazličnejša sredstva. G. Marković zaključuje svoje pismo: Meni osebno je zelo pomagal Togonal pri ozeblini, da ga morem iz lastne skušnje vsakomur priporočati. Podobno sodi tisoče ljudi, ki so uporabljali Togonal proti revmi, protinu, isiasu, bodljajem, bolečinam v sklepih in udih, glavobolu in nervoznih boleznih. Togonal se je pokazal kot odlično sredstvo posebno proti razširjanju nevarne hripe in bolezn vsled ozeblin. Hripa zopet razsaja in zahteva svoje žrtve. Preprečite to s Togonalom! Jemljite 1—2 tableti od časa do časa in sigurno boste preprečili težje obolenje. Ne rabite drugih slabih sredstev! Kakovost Togonal je priznalo nad 6000 zdravnikov. Togonal se dobi v vseh lekarnah. Če slučajno niso v zalogi, se morejo Togonal-tablete hitro naročiti.

v svoji gostilni. Največja zanimivost na Muljavi pa je stara cerkev, ki smo se o njej že v ljudski šoli učili, kako so na Muljavo prišli Turki. Cerkev, vsa poslikana, je imela nekaj raven strop, pa so cerkev obokali in tako je cerkev zdaj poslikana celo na podstrešju. Največja posebnost pa je veliki oltar, ki pravijo, da je na njem izrezljanih čez 60 zlatih angelčkov, vendar štel jih nisem.

Ce greš v nedeljo iz Ljubljane ob pol osmih jutraj, prideš že ob devetih na Muljavo, kjer je zdaj vsako nedeljo sv. maša ob desetih.

Kaj pravite?

Toliko se je že povedalo v tem kotičku, zakaj se ne bi še tole:

Srečam bratca Dalmatina. Ponuja mi svojo robo. »Gospod, kupite kaj!« Ogledujem, polegнем iz krošnje kartonasto školjico: »Kaj je to?« Može ves rdeč v obraz, v zadregi ne ve, kaj bi. »Gospod, to ni za vas!« — »Vem, da ni za mene, pa tudi za nobenega drugega poštenega človeka ni. Torej ti prodajš nepošteno blago?« — »Ej, gospod, gospoda vse kupi!« Tako, torej v gorskih vaseh 600 do 800 m visoko je gospoda?

Zdaj vem, zakaj me je nekdo na lihem opozoril: »Bratci, so kuga za naše ljudstvo. Kdo je odgovoren zanj?«

Drugi slučaj. Na obisku sem pri ugledni kmečki hiši. Potrka. Zenska estopi in ponuja svojo »robo«. Može, gospodar gleda, tiho je. Čez čas vstane, pove svoji ženi odločno: »Čuj, če to kupiš, te ne poznam več in lahko greš po seltu kamor hočeš!«

Tako! Ljudstvo samo mora biti bolj pametno od onih, ki so za njegovo blaginjo odgovorni. Zakaj toliko furzejskega epitja in statističiranja, da rapidno pada število rojstev, če je pa nepoštena trgovina dovoljena in neovirana? Če se toliko drugih potrebnih reči šteje med luksuz, zakaj tako nepošteno blago ni milijonkrat obdavčeno? Kako je s tem, gospod urednik? Kaj pravite?

Stajerski Pohorec.

Kongres katoliškega tiska v Bruslju

30. avgusta se prične v Bruslju splošen kongres katoliškega tiska, na katerem bodo po sedanjih informacijah zastopane sledeče države: Vatikan, Jugoslavija, Nemčija, Španija, Francija, Italija, Avstrija, Belgija, Kanada, Kolumbija, Združene države, Irska, Holandska, Ogrska, Luksemburška, Čehoslovaška, Portugalska, Poljska, Švica in misijonske dežele. Slovenski katoliški tisk bo zastopal član uredništva »Slovenca« dr. Lojze Kuhar.

Koledar

Petek, 29. avgusta: Obglavljenje Janeza Krstnika; Sabina, mučenica.

Osebnosti

— Poroka. V Moravčah se je poročil Ciril Toman, bivši ravnatelj raznih mariborskih denarnih zavodov z gđ. Pavlo Gselmanovo iz Tezna. Priči sta bila odvetnik dr. Štor in veletrgovec Pintar iz Maribora. Bilo srečno!

— Himen. Včeraj sta bila v Radovljici poročena g. Ivan Bulovec, posestnik in trgovec v Radovljici, z gđ. Milko Jagodič, odvetniško uradnico. Odličnim poročencema iskreno čestitamo!

— Upokojen je na lastno prošnjo g. Rudolf Sterle, kasacijski sodnik pri Stolu sedmorice, odd. B., v Zagrebu.

— Pomočnik bana dravske banovine g. dr. Otmar Pirkmajer bo v petek 29. t. m. odsoten in ne bo tega dne sprejemal strank.

— Iz vojaške službe. Po službeni potrebi so odrejeni za vršila dolžnosti poveljnika 3. čete 1. bataljona telegrafskega polka inženjerski poročnik Zvonimir Slangenbert; za poveljnika 3. čete 2. bat. telegrafskega polka inž. kap. II. razr. Branko Bučin; za vršila dolžnosti poveljnika 2. čete 1. reflektorskega bataljona tehn. polka inž. poročnik Ivan Singer; za vršila dolžnosti poveljnika 3. čete 2. reflektorskega bataljona tehn. polka inž. poročnik Mladen Srnc; za vršila dolžnosti poveljnika 2. čete 1. bat. 1. pionirskega polka inž. poročnik Ivan Sokolet; za pobočnika 1. pionirskega polka inž. kap. I. razr. Ljudevit Rupert; za poveljnika 1. čete 1. bat. 2. pionirskega polka inž. kap. II. razr. Vladislav Mazur; za vršila dolžnosti poveljnika 2. čete 3. bat. 2. pionirskega polka inž. poročnik Ivan Čičič.

— PEGE —

odstrani takoj in brez sledu »Creme Orizol«
Dobiva se v lekarnah, drogerijah in parfumerijah. Založba: »Cosmochemia«, Zagreb, Smičklova 23. Telefon 49-99

Novi grobovi

† V Novem mestu je umrl včeraj dne 28. avgusta učitelj g. Anton Lenarčič, pridelen prosvetnemu oddelku okr. načelstva. Pogreb bo v soboto ob petih popoldne iz kandijske mrtvašnice na smihelsko pokopališče.

Mala kronika

★ Udanostna brzojavka. Uradna Agencija Avala poroča iz Belgrade: Predsednik ministrskega sveta in minister notranjih zadev general Peter Zivković je prejel iz Ljubljane tole brzojavko: Ljubljana, 27. avgusta. Danes v prisotnosti dr. Šveglja zbrani javni delavci v popolni slogi z navdušenjem pozdravljajo sklep o prehodu k organiziranemu delu za ideje manifesta Nj. Vel. kralja in Vaše deklaracije dne 4. julija. Z vsemi svojimi silami bomo pomagali, da se bodo s premišljenim narodnim, gospodarskim in socialnim delom uvrstile naše domovine in dosegle blagostanje širokih slojev, da se tako ves jugoslovanski program čim globlje ukorenini v narodu. Pri tem nas vodi čvrsta volja: Službe samo velikim narodnim silam sprejemamo sodelovanje z vsemi, ki imajo prav tako poštene želje. Želeč Vam srečo, gospod predsednik, pri Vašem delu, Vas prosimo, da sprejmete izraze našega spoštovanja. — Dr. Šveglj, dr. Kramer, Pucelj, dr. Puc, dr. Novčan, Prepeluh, Pipan, Zupančič, dr. Kukovec, Ribnikar, dr. Marušić, Tavčar in dr. Zupančič.

★ Kraljeva zahvala za udanostni brzojav. Predsednik UFS g. St. Mrovlje je prejel zahvalo Nj. Vel. kralja za udanostni brzojavni pozdrav, poslan ob priliki I. kongresa UFS v Veliki.

★ Najden rimski misal, velikost 12,5, 7,5 cm, Desdēja izdaja. Posiljavec ga je brezimno poslal Jugoslovanski tiskarni, pa ni povedal, kje ga je našel.

★ Povratek ameriških izletnikov. Naši ameriški izletniki, ki so preživeli v stari domovini mnogo lepih dni, se v posameznih skupinah polagoma vračajo preko morja. Včeraj se je zopet z večernim brzovlakom odpeljalo preko 50 ameriških izletnikov, ki so se mudili pri svojih v Jugoslaviji. Na kolodvoru so se poslovili od domačih težkih src, a vendar polni najlepših in nepozabnih spominov, ki jih nesejo s seboj v svojo novo domovino. Brzovlak jih je prepeljal preko Jesenic, Avstrije, Švice in Francije v francosko pristanišče Le Havre, kjer se bodo vkrcali na sloveči francoski brzovlak »le de France«, last francoske družbe Cie. Gle. Transatlantique, katero zastopa v Ljubljani g. Ivan Kraker, Kolodvorska ulica 35. Spremljal jih bo prav do pristanišča g. Avgust Kollander, poslovodja pri tvrdki John L. Mihelich v Clevelandu, kateri je že večkrat spremljal potnike. Bratje iz Amerike, kličemo Vam ob slovesi: Na veselo in skorajšnje svidenje!

★ Razpisana služba. Na podlagi odloka gospoda ministra za trgovino in industrijo z dne 18. julija 1930, l. br. 21.054-0, razpisuje kraljevska banska uprava dravske banovine službo trgovinskega pristava, odnosno pripravnika v oddelku za trgovino, obrt in industrijo kraljevske banske uprave dravske banovine v Ljubljani. Prosilci za to službo morajo poleg splošnih pogojev za sprejem v državno službo dokazati, da so službovali po dovršitvi pravne fakultete in položili predpisanih izpitov v administrativni politični službi in da so verzirani v obrtnem referatu. Za pripravnika se zahteva dovršitev pravne fakultete in položitev predpisanih teoretskih izpitov. Pravilno kolkovane prošnje, sestavljene in opremljene s prilogi po čl. 12. zakona o civilnih uradnikih in ostalih državnih uslužbenecih se morajo vložiti najkasneje do 10. septembra 1930 pri kraljevski banški upravi dravske banovine v Ljubljani.

★ Cvet in sad na jablani. G. Mulc iz Cerknice št. 75 nam je poslal s svojega vrta vejico z jabolane, na kateri visi lep dozorel sad. Skoro iz istega peclja pa poginjajo lepi cvetovi. Vsa jablana je v cvetju, obenem pa polna že skoro zrelih jabolok. Vejica je bila odlomljena 27. t. m.

★ Usodna pomota. Iz M. Sobote: Krog 50 let starega kmata Andrič Matijo iz Predanovec je zadelo po neprevidnosti usodna nesreča. Revez je bil zejen. Šel je v kuhinjo, kjer so navadno hranili kako pijačo. Na polici je stalo več steklenic. Kmet je pograbil eno, v kateri je videl tekočino. Nesel jo je k ustnicam, še preden se je prepričal o tem, kaj je v njej. Dvakrat — trikrat je požrl, potem pa je strahotno zakričal. Po pomoti je pil esenc (ocetno kislino), ki mu je požgal usta, grlo in želodec. Nesrečnega so takoj prepeljali v tukajšnje bolnico. Njegovo stanje je skrajno kritično in je težko, da bi ozdravel.

★ K požaru v Litiji smo prejeli sledeče obvestilo: Trdilo se je, da gasilno društvo v Litiji ni vedno v redu z orodjem in drugimi pripravami. To ne odgovarja resnici, ker je bilo gasilno društvo v Litiji dotičnega dne v teku petih minut na licu mesta ter je takoj stopilo v akcijo. Če so bile cevi navite ali ne, je to edino le stvar načelstva, ki nosi in prevzame tudi polno odgovornost za brezhibno funkcioniranje društva samega. Kakor se je ugotovilo, je bil pisec članka o nočnem požaru v Litiji dne 26. avgusta brez dvoma napačno informiran.

★ Samostojen pokret pletilcev Dravske banovine. V okviru Društva industrijev in veletrgovcev v Ljubljani se je ustanovila posebna sekcija pletilcev, da pripravi vse potrebno za priznanje pletilstva za samostojno obrt in vse kar je treba, da se ustanovi lastna obrtna zadruga pletilcev. V svrhu razgovora o podrobnem delu je imenovan društvo sklicalo v sredo dne 3. septembra 1930 ob 3 popoldne prvi shod pletilcev, ki se bo vršil v posvetovalnici Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani, Beethovenova ulica 10, priliječno desno. Ker bo zborovanje prvo te vrste in so na dnevnem redu važna stanovska vprašanja, se pričakuje velika udeležba.

★ Javna prošnja okrajnim glavarstvom, občinskimi in župnim uradom ter šolskim vodstvom! Po pravilniku o pomožnem osebu, ki je bil v zadnjem času uveljavljen, morajo doprinesli železniški delavci in rokodelci za prevedbo potrebne dokumente. Ker nam prihajajo pritožbe, da naložijo delavci na ovire pri izstavi dokumentov, oziroma da se od njih zahteva plačilo takse, si dovoljujemo javno zaprositi vsa v poštev prihajajoča oblastva in urade, da izdajajo delavcem zaprosene dokumente brez plačila takse, če rso po točki 9. čl. 6. zakona o takсах ti dokumenti kolkovine prosti, ker se rabijo za predložitev državnim službenim mestom v svrhu prevedbe, kar se naj zabeleži na izstavljenem dokumentu. Istotako naprosmo vse župnijske urade, da izstavljajo dokumente (krstni in rojstni list, poročni list itd.) na predpisanih tiskovinah in ne samo izpiske na osminki ali četrtinki pole. To prošnjo naslavljamo javno iz razloga, ker so delavci pozvani, da dokumente nemudoma predložijo, težko dobijo potreben dopust in ob nizkih prejemkih, sicer izgube lahko na dnevnem zaslužku, ako vzamejo neplačano odsotnost. — Obl. odbor Združenja jugosl. nar. železničarjev in brodarjev v Ljubljani.

★ Kaj je na svetu najbolj drago. — To ni nikakva uganka, kajti en sam odgovor je mogoče: zdravje. Več kot za hrano izdajo ljudje denarja za to, da si ohranijo ali popravijo zdravje. A z denarjem si nisi še zdravja ne pridobiš ne ohraniš: izdajaš ga na eni strani za zdravila, na drugi pa lahkomiselno zapravljáš zdravje — ker je najprej potrebno vedeti, k a k o si zdravje ohraniš, preden moreš vedeti, kako ga zapravljati ne smeš. Nešto je knjig, ki vsebujejo nasvete za zdravje. Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani je izdala pod naslovom ZEL IN PLE-VEL slovar naravnega zdravilstva, ki ga je sestavil F. Magister. Evo, kar more knjiga človeku v takih stvareh pomagati, vse je zabeleženo in tolmačeno v nji. Kar pa je poglavito: pisatelj računa z življenjem preprosto kakor je v resnici, zato ima njegova knjiga prednost splošne uporabnosti. Ne le zato, da si prihraniš mnogo nepotrebnih stroškov, ampak zlasti zato, da imaš stalnega, poljudnega in zares uporabnega svetovalca pri roki, si brez odloga naroči Magistrovo knjigo ZEL IN PLEVEL, ki obsega skoraj tristo strani ter ima posebno prilogo 8 večbarvnih tabel predstavljajočih zelišča. Broširanemu izvodu je cena Din 60.—, v celo platno vezanemu pa Din 75.—.

★ Krško — Angelski sejm. — Radi neenakega označenja angelske nedelje v prtkah se objavlja, da se vrši angelski sejm v Krškem v soboto, dne 30. avgusta 1930.

★ Nosečim ženam in mladim materam priporočamo naravna »Franz-Josef«-grenčica do uredjenega delovanja žlečad in črev. Glavni zastopniki novodobnega ženskega zdravilstva so preizkusili »Franz-Josef«-vodo v pre mnogih slučajih kot brezizjemno naglo, zanesljivo in brez bolečin učinkovito sredstvo. »Franz-Josef«-grenčica se dobiva v lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Trpite li radi zaprtja?

Gnilost, vrenje, vetrove odstranjuje hitro ARTINDRAŽEJE. Dobiva se v vseh lekarnah za ceno 8 Din za školjko.

Ljubljana Nova mestna plinarna

Ljubljana, 28. avg.

Kakor smo že napovedali, se je vršil danes prvi informativni ogled za zgradbo nove mestne plinarne. Stalno naraščajoči konzum plina v Ljubljani se je že skrajno približal najvišji kapaciteti dosedanje mestne plinarne, tako, da je nastal — poleg mnogih drugih komunalnih — tudi problem za zgradbo nove mestne plinarne. Sedanja plinarna, zgrajena pred 60 leti, je že preveč v centru mesta, pa tudi premajhna je postala. Tako je prišlo do misli, naj mestna občina zgradi novo plinarno.

Med raznimi variantami, kje naj občina zgradi plinarno, se je najbolj uveljavil projekt, naj gradi mestna občina plinarno v bližini vodovoda v Klečah.

Pri današnjem ogledu na že zagotovljenem zemljišču v izmeri 20.000 kv. metrov so bili v komisiji prof. J. a. r. c., predsednik direktorja mestne elektrarne, plinarne in vodovoda Orehek in podpredsednik Rupnik, fin. komisar mestne občine Dr. a. n. t., nadsvetnik Jančigaj, univ. profesor S. a. m. e. c., mestni fizik dr. R. u. s., podravatelj elektrarne ing. S. o. n. e., ravnatelj plinarne Bartel in drugi strokovnjaki.

Današnji ogled zemljišča ni privedel do nobenega pozitivnega sklepa. V principu je sicer obveljalo, da mora biti nova plinarna še enkrat večja od sedanje in tudi, da mora biti zunaj mesta in sicer na severni strani. Vendar pa pri današnjem ogledu še niso bili razčiščeni vsi pomisleki glede nove plinarne, zakaj pojavili so se ugovori. Seveda bo moral še občinski svet obravnavati celotno vprašanje in bo treba še mnogo truda in dela, preden pride Ljubljana do nove moderne plinarne.

Obnova starega tramvaja

Ljubljana, 28. avgusta.

Zadnjič smo priobčili poslano nam notico, v kateri neki naš bralec zahteva, naj se sedaj, ko so pričeli graditi novo tramvajsko progo, obnovi tudi stari tramvaj. Z ozirom na to notico smo dobili le-te informacije z odločujoče strani:

Za obnovo vseh prog je bilo treba 3700 metrov novih tračnic, ki bi s spojkami in kretnicami veljale poldrug milijon dinarjev. Sedanje tračnice so bile položene že l. 1917. Novi vozovi pa bi stali okrog pet milijonov dinarjev. Te vsote električna železnica še ne zmore, pač pa nabira obnovitveni fond, v katerega se stika diferenca na znižani ceni električnega toka in znižani ceni taks. Banska uprava pa je predpisala za obrabo cest po avtobusih maloželezniški družbi zelo visoko vsoto, da bo ta, če se ne zniža, skoraj izčrpala dosedaj nabrani obnovitveni fond v znesku 250.000 Din in bo morala družba povrniti tega ceno za avtobusne vožnje zvišati.

Na vsak način pa Ljubljana odločno zahteva, da se sedanji tramvajski vozovi zamenjajo z novimi. Takih vozil ne vidimo v nobenem mestu več, samo v Ljubljani. Če maloželezniška družba ne bo našla sredstev za obnovo starega tramvaja, se zna prav v kratkem zgoditi, da bodo sedanji tramvajski vozovi in proga popolnoma neuporabni, saj imajo že sedaj vozniški dosti sitnosti z njimi. Tako bi se znalo zgoditi, da bi bila šiška in Vič imela tramvajski promet, centrum mesta pa bo — brez njega!

Ob godovnem dnevu pok. prof. Iv. Mazovca bo danes ob 7 pri co. frančiškanih sv. maša.
Kolonisti mestne občine, ki letujejo v Kranjci, se vrnejo v Ljubljano v petek, 29. avgusta 1930, ob 9 zvečer, glavni kolodvor. Starši, pridite ponje!

Kolonisti mestne občine ljubljanske, ki letujejo v Breznici na Gorenjskem, se vrnejo v Ljubljano v soboto 30. t. m. ob 12.30 na glavni kolodvor. Starši, pridite ponje!

Ukinjeni kopalni vlaki. Zaradi nerentabilnosti se ukine s takojšnjo veljavnostjo izletniški (kopalni) vlak št. 922, ki odhaja iz Ljubljane gl. kol. ob 13.20, in vlak št. 923, ki odhaja iz Škofje Loke ob 18.10. Vkljub ugodnemu vremenu in dasi je vlak v zadnjih dneh vsak dan redno vozil, je bila frekvenca pri teh vlakih minimalna.

Črna noč male Jerice

Vrtačnik je prodal na semnju par volov. Pogajanje se je zavleklo daleč v popoldan. Vola sta bila najlepša na semnju. Vrtačnik je zahteval visoko ceno, debeli mesar je ni hotel dati. Nazadnje sta se pogodila. Segla sta si v roko. Vrtačnik je vzel denar, se poslovil od mesarja in volov ter zavil proti domu. Mala Jerica je bila z njim.

Zavila sta po bližnji ob župni cekvi. V zvoniku je bila pet. Vrtačnik se je ozrl na zvonik kakor da ne veruje rdarcem. Zaskrbelo ga je, če bo za dne doma. Pospešil je korake. Sedem križev je trudno opiral na palico. Jerica se je brezskrbno zagledala v pisane in sladke stvari, ki so visele in ležale po stojnicah. Vsaj tisto pisano ruto bi si rada kupila, pa kaj ko se dedu tako neznansko mudi.

»Jerica, stopi, stopi, pozna sva!«
Težko je odtrgala oči od pisanih rut in potekla za njim.

»Kaj si ogledovala?«
»Tako lepo, pisano ruto sem videla, da bi jo takoj kupila.«

»Ne boj se Jerica! Danes sicer ne utegnem, toda na prihodnjem semnju ti bom kupil pisano ruto in še kaj.«

Jerica ga je hvaležno prišla za roko.

»Kajne, kupili mi boste tisto pisano ruto in še ono rdečo krilce z modrimi pikami?«

»Seveda bom, če boš pridna.«

Potem nista govorila več. Jerica je mislila le na prihodnji semenj, ki bo mnogo večji in lepši kakor je bil današnji. Pisane rute in rdeča krila z modrimi pikami bodo visela od cerkve pa tja do šole ob cesti na obeh straneh. Z dedom bo hodila od stojnice do stojnice, izbirala in kupovala. O, kako jo bodo šele doma gledali in na vasi, ko bo vsa čisto nova. Veselo je skakljala ob starčku. Vrtačnik je razmišljal o kupitji, mislil na prodano vola, na denar in računal, kako in kam ga bo obrnil. Domislil se je juncev doma in ugibal, če bodo mogli orati in v ta ali oni hudi klanec speljati.

Na ovinku je švignil mimo njiju voz. Komaj sta se umaknila. Jerica je boječ gledala v gugajoče se postave pijanih mešetarjev. Vrtačnik se je čudil, da se niso zvrnili.

Za vasjo zavijata s ceste po polju proti gozdu v hrib.

»Le urno stopi, Jerica, sonce že zahaja!«
Urneje je drobila za njim.

V gozdu ju je zagnil mrak kakor da so drevesa pokrita z črno tančico. Komaj sta razločila pot pred seboj. Gozd je vedno bolj temnel. Jerica se je plašno pritisnila k dedu.

»Dedek, joj, kako je tema!«

»Ne boj se, Jerica, kmalu bova iz gozda.«
Vendar je bil sam v skrbeh. Nikoli se mu ni zdel gozd tako temen in strašen. Čudno ga je spreletavalo. Bal se ni, toda tako nekam čudno in neumljivo se je danes tresel po vsem telesu. Semen, denar, gozd, tema, samotna, okoličani mu je blodilo po glavi. Ustavil se je kakor da hoče počivati.

»Jerica! je pozval deklico predse. S trepetajočo roko ji je zapel v nedrje črn zavitek. Sepetaje je naročal:

»Pazi, da ne izgubiš! Drži z roko! Če mene kdo ustavi, hitro in tiho steči naprej in pokliči ljudi. Glej, da ne boš zavpila, predno ne prideš daleč proč! Sedaj pojdiva v božjem imenu!«

Jerica je široko odprla prestrašene oči, da bi videla po poti naprej. Povsod je bila tema. Hodila sta dolgo molče. Vse je bilo tiho. Samo njuni drsajoči koraki so prodirali med nevidna debela.

»Denar sem!« je zarjelo pred njima iz teme. Vrtačnik je omahnil korak nazaj. Jerica je obstala kakor okamenela.

»Ga nimam!« je odločno odgovoril Vrtačnik. Jerica je začutila na prsih denarnico in se domislila naročila. Prestrašena je skočila v stran. Neka neznana moč jo je gnala po poti naprej. Zavpila bi, da bi jo slišali do doma, toda ni mogla. Na ovinku je skoraj omahnila.

»Hudič, kaj si vola ščenka!« je zatulilo za njo. Potem je omedlo udarilo kakor po mahu. Ded je trudno zastokal. Hotela je nazaj, na pomoč, toda strah pred smrtjo jo je gnal divje naprej. V

daljavi je zagledala lučko. Iskrica upanja je zagorela v njej.

»Ljudje!«

Do smrti upehana je omahnila v napol osvetljeno vežo. Visoka, suha v črno oblečena ženska je slonela ob ognjišču.

»Deda so roparji napadli!« ji je padla iz mučena Jerica v naročje. Zena jo je sočutno kakor mati pogladila po lasih:

»Ne boj se, dete, vse bo dobro! Moja sinova sta na prvi klic hitela na pomoč. Sedaj pojdi lepo spat, da se umiriš, jutri boš zopet videla svojega deda!«

Deklica je žensko hvaležno pogledala. Ona je skrbno položila deklico v sobo na posteljo in tiho zaklenila vrata.

Jerica ni mogla spati. Sedela je in napeto poslušala, kdaj bodo z dedom prišli. V tej temni sobi, ji je bilo tako čudno tesno pri srcu. Zena je hodila po veži z hitrimi koraki. Končno je šla ven, prišla nazaj in vrgla nekaj težkega kakor veliko butaro v veži na tla. Kmalu je prasketalo v peči. Prasketanje je napolnjevalo Jerico z grozo. Vsak ropot, vsak šum jo je vznemiril. Srce ji je močno bilo, z roko se je prijala za prsi, da se umiri. Kri ji je zastala v vseh žilah, prebledela je kakor zid.

»Denarja nimam!«

Pomirila jo je misel, da je izgubila denar v silnem teku in da ga bo našla, ko se zdani. Zunaj je čula korake.

»Gredo!« se je razveselila. Vrata so zaskripala, v veži so govorili:

»Kako sta odpravila?«

»Slabo, potolkla sva mrcino, denarja pa nisva našla.«

»Denar že imam! Jerica ga je imela v nedrju. Tu je, prestejte ga gori pod streho! Njo bom sama spravila na varno.«

Jerica je vse slišala. Skoro nezavestna je omahnila v posteljo. Razločno je videla, kako ona grda coprnica, o kateri je slišala pripovedovati, poriva ubogo Metko v razbeljeno peč. Bleda kakor smrt se je dvignila. V naslednjem hipu je obupno planila k oknu. Nagonsko je začutila, da mora za

vsako ceno uiti. Z velikim naporom se je prerila skozi železje do pasu. V obupni grozi in bolečinah se je zvijala med železjem. Neprestano ji je živo stala pred očmi grozna smrt v razbeljeni peči. Od pasu naprej ni mogla skozi. Zavpila bi od bolečin, toda vsaka beseda bi bila njena smrt. Misel na grozno smrt je bila močnejša od bolečin. Z vsilo se je uprla z rokama v železje in vlekla, vlekla svoje ubogo telesce. Obledela na njej je pokala in se trgala, ostri robovi so rezali v kožo in meso, z zarjavelega železja so padale debele kaplje krvi. Jerica je v bolečinah stiskala ustnice in z očmi obupnega človeka gledala v temo. Napela je vse moči in se povlekla. Padla je z okna. Naglo se je pobrala in bežala, bežala...

»Dober večer!« je vstopil krepak orožnik v vežo.

»Bog daj!« je odzdravila visoka, suha, v črno oblečena ženska in se ozrla.

»Pogrel se bom nekoliko.«

»Saj je res hladno.«

»Kako pa, da tako močno kurite?«

»Peko imam.«

»Ali ne bo peč preveč razbeljena?«

»Zelo veliko testa imam.«

»Prosim ali bi ga mogel videti?«

»V sobi pri peči ga imam in ne smem ga odkriti, ker bi skupaj padlo.«

»Zahtevam, da mi pokažete testo!«

»Ja... ne morem..., ker...« je zmedeno jecljala.

V vežo je vstopil drugi orožnik s spečo Jerico v naročju.

»Poglejte, ali ni to vaše testo?«

Zenska se je zdrnila in prebledela.

»V imenu postav!« je rekel prvi orožnik in jo vklenil. Nato je šel pod streho. Lopova sta skušala zbežati, toda zunaj pod oknom je čuval tretji orožnik.

Odpejali so jih v temno noč. Jerica je bila rešena.

DIŠAVE SLON

© Samaritanke in samaritanke Rdečega križa v Ljubljani, ki so sodelovali pri Gasilskem kongresu, se vabijo za petek dne 29. t. m. ob 8 zvečer v dvorano Mestnega doma na razgovor. Po izvršenem programu prijateljski sestanki. — Predsednik krajevnega odbora Rdečega križa.

© Lekarna. Nočno službo imajo: Mr. Leustek, Resljeva cesta 1; Mr. Bohinec, Rimska c. 24 in dr. Stanko Kmet, Dunajska 41 (Sv. Krištof).

© Dr. Leo Šavnik zopet redno ordinira.

Maribor

□ Svečana otvoritev in blagoslovitev dupleškega mostu bo začetkom meseca oktobra. Zgradba mostu se bliža koncu. Te dni zabijajo zadnjo soho na desnem bregu Drave. Nasipi na obeh bregovih za dovozne ceste so že skoraj dovršeni tako, da bo most začetkom oktobra dogotovljen. V svrhu sestave programa slovesne otvoritve in blagoslovljivosti se sestanejo te dni člani mariborskega okr. cestnega odbora in predstavniki raznih lokalnih faktorjev.

□ V ruški tovarni za dušik odpustajo delavce. Radi omejitve obrata je vodstvo ruske tovarne za dušik odpustilo doslej 77 delavcev; napoveduje se odpust še večjega števila zaposlenih. Doslej je omenjena tovarna zaposlovala 500 delavcev.

□ Smrtna kosa. Na posledicah škratice je umrla 9 letna hčerka jermenarja drž. žel. Josipina Semolič, Frankopanova 5. Pogreb bo danes ob 10 iz mestne mrtvašnice na Pobrežju. — V splošni bolnišnici je preminul v starosti 46 let tesar in posestnik Jakob Kropce. Pogreb bo danes ob pol 16 iz mestne mrtvašnice na magdalenski pokopališče.

□ V zavodu šolskih sester bodo jutri dne 30. t. m. ponavljalni izpiti za učence meščanske šole. Vpisovanje za šolsko leto 1930/31 bo dne 1. septembra od 8 do 12 in sicer za učence meščanske šole in vadicne teče za otroški vrtce. Dne 4. septembra bo otvoritvena sv. maša na čast sv. Duhu za učence meščanske šole. Vpisovanje za prvi letnik bo dne 1. septembra.

□ Ekshumacija italijanskih grobov. Pod vodstvom italijanskega svečenika don Roberta Buzzonija in ravnatelja mestnega pogrebnega zavoda K. Jaga se je zaključilo izkopavanje 120 italijanskih grobov na pokopališču mestnem pokopališču. Te dni se bo izvršila ekshumacija nekaterih italijanskih grobov tudi na ptujskem pokopališču in se bodo zemski ostanki med svetovno vojno v Ptuj pokopanih italijanskih ujetnikov jutri prepeljali v Maribor; iz Maribora pojde nato transport z zemskimi ostanki približno 160 italijanskih vojakov v Ljubljano, kjer se bodo pokopali v skupnem nem grobu na pokopališču pri Sv. Križu. Žal se na tukajšnjem mestnem pokopališču v par grobovih niso več našli zemski ostanki.

□ Mariborska mestna občina za ubožne sloje. V mestni posvetovalnici se je vršila v sredo zvečer seja ubožnega sveta, ki jo je otvoril in vodil mestni župan dr. Juvan. V pozdravnem govoru se je spominjal pokojnega predstojnika za drugi okraj Antona Štepiča. Rešenih je bilo 42 prošelj za podpore v znesku 45.700 Din. 14 prošelj se je moralo odkloniti. V mestno oskrbnišnico in hiralnico je bilona novo sprejetih 8 oseb. Mestna občina ima danes v hiralnici v Murelincih, Ptuj in Vojniku 42 oskrbovancev, v mestni oskrbnišnici v Mariboru pa 90. Sprejet je bil tudi proračun ubožnega sveta za prihodnje proračunsko leto. Med drugim so določene te-le postavke: za starostne podpore 338.880, enkratne občasne podpore 30.000 Din, hiralniški stroški 262.800 Din, za mestno oskrbnišnico 346.875 Din, za ubožne sloje 160.000 dinarjev, za podporo brezposelnim 50.000 Din, nujne podpore za deložirance 10.000 Din, za siromašne osebe 200.000 Din.

□ Konec kolonije pod oboki državnega mosta. Baraka za deložirance v Kraljevičeva Marka ulici je končana. Včeraj ob pol 11 jo je prevzel zastopnik mestne občine, referent za socialnopolitične zadeve Brandtner. V teku današnjega dne se preselijo v barako vsi deložiranci, ki so pristojni v mariborsko občino. Ako bo prostor, pridejo v barako tudi ostali deložiranci, da se na ta način odstrani velika sramota, ki je že pol leta kvarila lice obdravske prestolice.

□ Redek zračni gost nad Mariborom. Včeraj okrog 2 se je nad Mariborom v smeri iz Pohorja pojavila velika ptica, ki je nekaj časa krožila nad mestom, nato pa zaokrenila zopet proti Pohorju. Ob ptici je bilo spoznat planinskega orla. Na državnem mostu so se zbrali ljudje v številnih skupinah in opazovali nenavadnega zračnega gosta ter komentirali pojav, češ, da je to napoved hude zime. Domneva se, da je planinski orol zašel nad Maribor bržčas iz Alp.

□ Prekinitev električnega toka. V nedeljo, dne 31. t. m., prekine falska elektrarna od 7—11 dobavo električnega toka za vsa mestna omrežja. Pobrežje je smatrati pod napetostjo.

□ V Grajskem kinu se vrši ob priliki predvajanja zvočnega vefilma »Pevajoči norec«, predprodaja vstopnic dnevno od 9—12 in 15—17. Telef. št. 22—19.

□ Napadi bres konca in kraja. Na 17 letno posestnikovo hčerko Terezko Fürst iz Sv. Lenarta je v noči uri, ko se je vračala sama domov, navalil neki posestniški sin z debelo gorjačo ter ji orizadejal z več udarci težke poškodbe na glavi in cellem telesu. Ranjenko so odpremili v tukajšjo splošno bolnišnico. Fante, ki so ga orožniki že iztaknili, pa se bo radi svojega surovega dejanja na pristojnem mestu zagovarjal.

□ Dražba. Dne 13. oktobra t. l. ob 10 bo pri tukajšnjem okrajnem sodišču v sobi 27 dražba nepremičnin: ad I. zemljiška knjiga Grajska vrata, vl. št. 337; ad II. zemljiška knjiga Oresje, vl. št. 12. Cenilna vrednost ad I. 423.358 Din; ad II. 70.790 Din; prednost pritikline ad I. 233.600 Din; ad II. 1560 Din, katere vrednost je zapopadna v gori navedeni cenilni vrednosti; najmanjši ponudek ad I. 211.679 Din, ad II. 43.860 Din. Pravice, ki ne pripuščajo dražbe, je priglasiiti sodišču najpozneje pri dražbenem naroku pred začetkom dražbe, sicer bi se ne moglo več uveljaviti glede nepremičnine v škodo dražitelja, ki je ravnal v dobri veri. Podrobnosti na uradni deski tukajšnjega okrajnega sodišča.

□ Kopalec na Mariborskem otoku so z nemalim veseljem vzeli na znanje sklep kopališkega odbora, o katerem smo že poročali in glasom katerega se bo s 1. septembrom uvedel v kopališču celodnevni turnus, tako da bodo že predpoldne kupljene vstopnice veljale tudi popoldne. Sedaj bi pa še radi, da bi se znižala kopalnina ob nedeljah in praznikih. Sodeč po razpoloženju v kopališkem odboru pa ne bo s to željo kopalcev zaenkrat najbrže še — nič. Morda prihodnje leto — pravijo.

□ Zboljšana hrana v Javni kuhinji na Slomskem trgu št. 6 v A-razredu opoldne in zvečer Din 8.30, v B-razredu Din 12.30, v C-razredu Din 14.30. Priglašajte se!

Celje

© Prof. Strohschneider in Celjani. Prejeli smo: Prof. Strohschneider je vsekakor postal junak Celja in to z največjo upravičenostjo. Lahko izrekamo g. prof. vse priznanje. Mi slimo, da je dovolj umetnosti že sama hoja po visokco, 20 m nad ulico, napeti žici. Hoja elegantna pri vsakem koraku. Ni nam treba posebej omenjati njegovih produkcij, katere so vsaka zase umetnost. Prof. Strohschneider izvaja vse točke svojega programa z izredno fineso, eleganco in sigurnostjo. Velika množica Celjanov se zbira v široki Prešernovi ulici ob vsaki predstavi prof. Strohschneiderja, kar znači, da so z nastopom zadovoljni, ker nudi užitek, ki gotovo ni vsakdanji.

Ptuj

Šolsko leto na državnih realni gimnaziji se prične 11. septembra in sicer: 11. septembra se vrši vpis v I. razred, 12. septembra vpisovanje od drugod došlih dijakov v II.—VIII. razred, 13. septembra vpisovanje dosežanih dijakov v II.—VIII. razred, 14. septembra otvoritvena služba božja v mestni cerkvi, 15. septembra pa prične redni šolski pouk. V prvi razred se sprejemajo dijaki, rojeni leta 1917, 1918, 1919, in 1920. Nadalje se na gimnaziji vrši izpitni red od 1. do 10. septembra in sicer: dne 1. septembra: popravni izpiti za VIII. razred; 2. septembra dopolnilni izpit za vstop v V. razred, 2., 3. in 4. septembra pismeni višji tečajni izpit, 3. septembra popravni izpit za IV. razred, 4. septembra pismeni nižji tečajni izpit, 5. septembra ustni višji tečajni izpit, 5. in 6. septembra ustni nižji tečajni izpit, 9. in 10. septembra popravni izpiti za I., II., III., IV., V., VI. in VII. razred. Dijaki imajo prihajati k izpitem točno do 8. Na meščanski šoli se vrši vpisovanje od 1. do 3. septembra.

Vpisovanje v glasbeno šolo Glasbene Matice se vrši 1., 2. in 3. septembra od 9 do 12 in od 4 do 5 popoldne. Šolnina in vpisnina kakor prejšnje leto. Gojenci, ki so z dobrim uspehom dovršili prejšnji razred in ki so siromašnih staršev, zamorejo vložiti prošnjo za znižanje ukovine. Pouk se prične 4. septembra.

Deška in deliška osnovna šola za mesto ima naknadno vpisovanje za I. razred dne 1. in 2. septembra. Sprejmejo se v šolo otroci, ki so dovršili 6 let. Šolska služba božja se vrši dne 3. septembra ob 8 v mestni cerkvi. Reden pouk prične 4. septembra.

V osnovni šoli za okolico se vrši naknadno vpisovanje dne 1. in 2. septembra. V prvi razred se sprejmejo otroci, ki so prekoračili 6. leto. Šolska služba božja bo opravljena v minoritski cerkvi dne 3. septembra, 4. septembra pa prične reden pouk.

Vpisovanje za sprejem dece v Otroški vrtce bo 1. in 2. septembra od 8 do 12. Za maleše se bere sv. maša dne 3. septembra v mestni cerkvi.

Kranj

Premovanje konj. Na prostoru živinskega trga, ki ga je dala mestna občina kranjska na razpolaganje, se je vršila v soboto, dne 23. t. m., zanimiva razstava konj, združena z premovanjem. Prostor je bil primerno okrašen, razobesene so bile državne zastave. Kranjsko občino je zastopal župan g. Pirc. Proti vsakemu pričakovanju je bilo prigranih veliko število konj (45) — saj je premovanje bilo združeno za več okrajev — in med konji je bilo nekaj prav lepih eksemplarov. Zlasti veliko sta prignali občini Voglie in Cerklje. Licencovalno komisijo so tvorili: predsednik g. Lovro Petovar, ki je predsednik konjerejskega društva v Ljutomeru, ostali člani komisije pa so bili še: banovinski svetnik g. Jan Jakob, posestnik v Gorjah pri Bledu, oblastni referent za živinorejo g. Vekoslav Rigler iz Ljubljane, kot zastopnik banske uprave uradni kmetijski referent g. J. Sustič in uradni živinodržavnik g. Vinko Bedenec, oba iz Kranja. — Prvo nagrado je dobil J. Globočnik, posestnik v Voklem, dalje Repič France, posestnik na Sp. Berniku, Trilar France, posestnik v Stražišču pri Kranju. Več nagrad so dobili tudi udeleženci izven kranjskega okraja. Skupno razdeljenega denarja je bilo 5200 Din, kar je odločno premalo za tako obsežen kompleks in toliko število živali. Skupno je Dravska banovina razdelila na premijah za konje ca. 50.000 Din. Če bi bile nagrade večje, bi bil interes večji, prigon živali večji in take prireditve bi reš imele efekten značaj, ker bi budile veselje do intenzivne konjereje.

Licitacija poštne vožnje. Dravska direkcija pošte in telegrafa v Ljubljani oddaja v zakup prevažanje pošte na progi: a) Kranj pošta — Kranj železniška postaja; b) Kranj pošta — Jezersko pošta (ločeno ali obe vožnji skupaj) za dobo enega leta ali za dobo treh let počeni od 1. decembra 1930. — Javna ustna pogajanja z draženjem navzgor se bodo vršila pred posebno tričlansko komisijo dne 10. septembra 1930 v pisarni županstva občin Kranj in Jezersko. Ponudniki se bodo sprejemali ta dan od 10 dalje, pogajanja se prične ob 11. Izključna cena je a) 16.350 Din, b) 27.000 Din na leto. Ponudniki morajo na dan pogajanj položiti časovno kavcijo v znesku Din a) 820, b) 1350. Natančnejši pogoji so na vpogled pri županstvih in poštah v območju te poštne vožnje.

Leskovec pri Krškem

Pretekli ponedeljek je zapustil našo župnijo g. kaplan Andrej Ilc. Bil je pri nas komaj enajst mesecev. Vneto je deloval tako na dušnopastirskem kakor na prosvetnem polju. Prirejal je posebno raz razna kino-ter skoptična predavanja. Z ljubeznijo se je bil oprijel Marijinega vrtca. Trudil se je, da bi čimprej ustanovil fantovsko Marijino družbo, izraz naše hvalečnosti za vse to je bila nedeljska poslovilna prireditev v dvorani »Pod Lipo«. Pripravili so jo: tukajšnje prosvetno društvo, Marijin vrtec in Marijanska fantovska družba. Sodelovali pa so tudi cerkveni pevci in tamburaški zbor »Slovane«. Naj spremlja g. Andreja tudi kot župnega upravitelja v Podzemlju božji blagoslov in uspehi!

Mirna

Smrt uglednega moža. V soboto smo položili k večnemu počitku g. Antona Šularja, posestnika na Mirni. Njegov pogreb je pričal o spoštovanju, ki ga je imel pri ljudih. Ob asistenci štirih duhovnikov in častnem spremstvu požarne brambe ter velike množice ljudstva je bila njegova zadnja pot. Pokojni je bil mož, kakršnih je že malo. Katoličen ne samo po imenu, ampak tudi po življenju. Posebno reveži so imeli v njegovi hiši svoje zavetje. Ob odprtem grobu se je od pokojnika poslovil g. Neubauer, župnik iz Sp. Gabra, mirenški rojak. Kljub dolgi bolezni, ki jo je s potrpežljivostjo in vdan v božjo voljo prenašal, je dosegel lepo starost 81 let. Naj mu bo Bog milostljiv sodnik in za vse dobro obilen plačnik, ostalim pa globoko sožalje.

VI. Pušenjak:

Gospodarstvo mariborske občine

Dolgovi mestne občine.

Raznim zavodom, kakor Mestni hranilnici v Mariboru, Spodnjestaj, ljudski posojilnici v Mariboru, Kranjski hranilnici v Ljubljani, Oblastni hranilnici v Celju, Posojilnici v Mariboru, Občinski hranilnici na Vrhniki, Mestni hranilnici v Kranju, Mestni hranilnici v Radovljici, Mestni hranilnici v Ljubljani, Okrajni hranilnici v Slov. Gradcu, Pokojninskemu zavodu v Ljubljani dolguje mestna občina, kot hipotekarna posojila, Združeno-gospodarski banki in Prvi hrvaški štedionici v Mariboru pa kot kredit v tekočem računu Din 52.147.954.63, pasivni zaostanki vseh zakladov in podjetij znašajo Din 10.725.522.62, vsa pasiva mestne občine znašajo Din 62.159.761.30.

Za obstojenstvo in amortizacijo teh kreditov se je v l. 1928. izdalo Din 2.005.267.46.

Premoženje mestne občine.

Isto obstoji:

1. iz elektrov: deleži denarnih zavodov, papirna renta, konvertirana renta, srebrna renta, drž. investicijsko posojilo od 1. sept. 1921 in hranilne vloge v iznosu Din 125.209.86.

2. iz poslopij in zemljišč: v mestu k. o. Maribor mesto 20 hiš in objektov, k. o. Grajska prištava 10 hiš in objektov, k. o. Grajska vrata 16 hiš in objektov, k. o. Koroška vrata 17 hiš in objektov k. o. Sv. Magdalena 23 hiš in objektov, nadalje izven mesta v k. o. Jelovec, Krčevina, Pobrežje, Tezno, Brestenica, Bohova, Kamnica 16 hiš in objektov. Zemljišča mestne občine merijo nad 90 ha. — Vrednost poslopij in zemljišč znaša Din 96.117.482.86.

3. iz premičnin Din 14.373.966.—

4. aktivni zaostanki Din 12.632.370.71,

5. čisto premoženje zaklada meščanske imovine Din 420.398.67,

6. blagajniški prebitki Din 1.489.020.31.

Vsa aktivna skupaj znašajo Din 125.033.238.55.

— Ako odštejemo od aktiv pasiva v iznosu Din 62.873.477.25, dobimo čisto premoženje 62.159.761.30 dinarjev.

Najemnina od mestnih poslopij in zemljišč je znašala Din 534.24, za davke, vzdrževanje in

popravila se je izdalo Din 514.832.43; čisti donos od mestnih poslopij in zemljišč, kojih vrednost doseže Din 96.117.482.86, znaša le Din 19.900.81 to pa radi tega, ker plačajo najemniki v mestnih hišah nizke najemnine in ker se je plačalo za državne davke in avtonomne doklade Din 256.874.87.

Stanje mestnih financ.

Stanje mestnih financ ni neugodno, imamo mnogo mestnih občin v naši državi, koje izkazujejo mnogo večje dolgove, a manjše premoženje, katere so že davno upeljale razne davščine, katerih mesto Maribor še ni upeljalo.

V l. 1929. in 1930. so se razmere poslabšale radi tega, ker so se občini naložili razni izdatki, katerih prej ni poznala, kakor povečani izdatki za policijo, za zatiranje nalezljivih bolezni, za stanarino učiteljem, ker se je potrebnost za obrestovanje in amortizacijo obč. dolgov radi gradbene akcije, katere se je vršila v svrhu omiljenja stanovanjske bede, povišala od Din 2.005.267.46 v rač. sklepu za l. 1928. na Din 4.323.364 v proračunu za l. 1930. Za te povečane izdatke je trebalo najti pokritje, radi tega so se dohodki, ki so dosegli po rač. sklepu za l. 1928. Din 11.699.488.78 morali v proračunu za l. 1930. povišati na Din 17.857.915, kolikor znaša potrebščina za l. 1930. Povišanje raznih davčin, katero je postalo neizogibno radi povečanja potrebščin, je vzbudilo nevoljo davkoplačevalcev. Obrt in trgovina v Mariboru je silno prizadeta radi ukinitve finančnega ravnateljstva, kontrole dohodkov, velikega županstva in oblastne samouprave, ker je več sto uradnikov z obitelji zapustilo mesto, razum tega pa izostalo letno več tisoč strank, ki so prihajale radi omenjenih ukinitvenih uradov v Maribor. Nevolja davkoplačevalcev je tudi opravičena, ker morajo letos plačati 40% banovinske doklade na vse direktne davke, dočim ni oblast pobirala nobenih doklad na direktne davke. Upoštevati treba težavne razmere obrtnikov in trgovcev, zato se mora v občinskem gospodarstvu vršiti največja štednja, za nekaj let opustiti vse investicije, poskušati konvertirati obstoječe dolgove v posojila z nižjo obrestno mero, v obče pa gledati na to, da se doseže zmanjšanje izdatkov, kar bo imelo za posledico znižanje občinskih davčin.

Alpine 23.95, Trboveljska 48.95, Kranj, ind. 41, Leykam 4, Rima Murany 83.

Žitni trg

Danes javlja Budimpešta popolnoma slabo tendenco. Tudi pri nas je tendenca popuščajoča in tudi cene so slabše. Na našem trgu so dovozi skoraj popolnoma izostali in ponuja blago le druga roka. Pa tudi konzum je vzdržljiv in ne kupuje mnogo. Pšenica je danes nekoliko slabšeja in stane Srbobran 175, Sombor okolica 172.50—175, srebrn škalo 167.50, slav. in ban. 167.50 vse franko nakladna postaja. Koruza se je danes kupčevala: okroglasta 137.50, hrv. domača 127.50. Zaradi pomankanja činkvantine, ki je iskan po tečaju 220, se je pri nas začela trgovati tudi že laplatska koruza po 225 franko slovenska postaja. Moka je nadalje neizpremenjena na 300—320, kakor tudi otrobi na 95—100 nakl. postaja. Kupčija skoro popolnoma počiva.

V Ljubljani so notacije neizpremenjene. Budimpešta. Tendence mlačna. Promet sreden. Pšenica okt. 16.15—16.30, zaklj. 16.24—16.25, marec 17.71—18.15, zaklj. 17.84—17.85, maj 18.10—18.23, zaklj. 18.48—19; rž okt. 10.25—10.42, zaklj. 10.20 do 10.21, marec 11.40—11.70, zaklj. 11.42—11.45; koruza avg. 15.75, maj 15.44—15.65, zaklj. 15.45—15.50, transit maj 14.

Les

Povpraševanje je za smrekove foderine 4 m 16 × 110 ali 24 × 115, za smrekove deske 12 mm 12 m³, 18 mm 16 m³, 24 mm 18 m³ vse v širinah 22, 25, 28, 30, 33, 36 cm, za orehove hlode (turnir) od 50 cm srednj. prem. dalje od 1.60 m dalje, za črešnjeve hlode (turnir).

Iz službenih objav

Dražbeni oklici. Dne 12. septembra 1930 ob 9 bo pri sodišču v sobi št. 4 dražba nepremičnin: delež do hiše, travnikov, njiv, zemljiška knjiga Sebeborci, 3-5 vl. št. 64, 6-10 vl. št. 151. Cenilna vrednost 41.972.10 Din; vrednost pritikline 276 Din; najmanjši ponudek 27.982 Din. Okrajno sodišče v Murski Soboti. — Dne 19. septembra 1930 ob 9 bo pri sodišču v sobi št. 4 dražba nepremičnin (polovica hiše, travnikov, pašnikov in njiv): zemljiška knjiga Kaučovič, 1-6 vl. št. 8, polovica vl. št. 210; zemlj. knjiga Panovci, 1-6 vl. št. 25, 46, 73, polovica vl. št. 131. Cenilna vrednost 8079.28 Din; prednost pritikline 2362.50 Din; najmanjši ponudek 538 Din. Okrajno sodišče v Murski Soboti. — Dne 19. septembra 1930 ob 10 bo pri sodišču v sobi št. 4 dražba nepremičnin: njiv, travnikov, gozdov in delež do hiše, zemljiška knjiga Dol. Slavečič, 2-56 vl. št. 11, 1-8 vl. št. 40, 223, 268, 3-16 vl. št. 346, 362, 1-8 vl. št. 387, 388, 423, 439, 588, 589, 593, 594, 606, 239. Cenilna vrednost 7092.15 Din; najmanjši ponudek 5062 Din. Okrajno sodišče v Murski Soboti. — Dne 26. septembra 1930 ob pol 10 bo pri sodišču v sobi št. 4 dražba nepremičnin: delež do gozdov, njiv in travnikov, zemljiška knjiga Ženavljec, 8-288, vl. št. 9. Cen. vredn. 4342.96 Din; najm. ponudek 2896 Din. — Okr. sodišče v Murski Soboti. — Dne 26. sept. 1930 ob 10 bo pri sodišču v sobi št. 4 dražba nepremičnin: delež do gozdov, njiv, zemljiška knjiga Ženavljec, 8-288, vl. št. 9. Cenilna vrednost 4142.96 Din; najmanjši ponunek 2762 Din. Okrajno sodišče v Murski Soboti. — Dne 13. oktobra 1930 ob 10 bo pri sodišču v sobi št. 2 dražba nepremičnin: ad I. zemljiška knjiga Grajska vrata, vl. št. 337, ad II. zemljiška knjiga Oresje, vl. št. 12. Cenilna vrednost ad I. 423.358 Din, ad II. 70.790 Din, vrednost pritikline ad I. 233.600 Din, ad II. 1560 Din, katere vrednost je zapopadna v gori navedeni cenilni vrednosti; najmanjši ponudek ad I. 211.679 Din, ad II. 43.860 Din. Okrajno sodišče v Mariboru. — Dne 23. oktobra 1930 ob 10 bo pri sodišču v sobi št. 1 dražba nepremičnin: zemljiška knjiga Črešnjevec, vl. št. 276, obstoječih iz stanovanjske hiše in zemljiških parcel. Cenilna vrednost 40.642.50 Din; vrednost pritikline 500 Din; najmanjši ponudek 27.095 Din. Okrajno sodišče v Slovenski Bistrici.

Pot nemškega pilota Gronau-a čez Atlantik. Iz Queensporta je Gronau poletel v Newyork.

Gronau poroča o svojem poletu

V vsej tihoti so bili pripravili Nemci nov polet v Ameriko, ki se jim je tudi popolnoma posrečil. Za polet so izbrali Dornierovo letalo, ki je že l. 1925. služilo Amundsenu na polarnem poletu. Vodi ga letalec Wolfgang v. Gronau. Start se je izvršil na najsevernejšem nemškem otoku Syltu. Že blizu Shetlandskih otokov je letalo zašlo v močne nasprotne vetrove in hude nalive, ki so jih spremljali, tako da so le s težavo našli vhod v malo pristanišče na Farörskih otokih, kjer so bile pripravljene zaloge za motorje. Naslednje jutro so ob ugodnem vremenu odleteli proti Islandiji, toda kmalu so jih zajeli oblaki, ki so bili do 2000 m visoki. Še-le nad Islandijo se je vreme zjasnilo ter so imeli prekrasen razgled na veličastno islandsko gorsko naravo. Na Islandiji so jih pri srčno sprejeli, a jih zamen izpraševali, kam so namenjeni... resnice niso izdali.

Sedaj se je pričel najnevarnejši del vožnje — poroča Gronau: polet na Grenlandijo. Imeli smo le majhne zaloge kuriva, a nahajali smo se nad veliko nordijsko ledeno puščavo. Nikjer nobene ladje, ki nam bi bila razvedrila srce. Vedeli smo, da bi neizprosno zapadli smrti, ako bi bili tu prisiljeni pristati. Ves čas je razsajal vihar, vodovje pod nami je divje valovilo, na nas so se zlivali potoki dežja. Ko smo dospeli do Grenlandske obali, smo imeli zopet jasno vreme in krasen razgled. Opazili smo obsežne proge plavajočega ledu. Z lahkoto smo našli

Ivigut v Arsuk-fjordu, kjer smo imeli pripravljene zaloge.

Naslednje jutro smo odleteli ob jasnem vremenu proti Labradorju. Kmalu se nam je pridružil naš sovražnik: megla; zgrabil nas je zopet vihar z nalivi. Kljub temu smo po sedemurni vožnji srečno opazili radio postajo Greedy na Labradorju in čez nekaj minut smo pristali na našem opiralšču v luki Cartwright. Prihodnje jutro smo rano odleteli ob labradorski obali. Hoteli smo obiskati otoček Greenley Island, na katerem sta bila pristala z »Bremen« Köhl in Hühnefeld; toda 5 minut pred otokom nas je zajela zloglasna novofundlandska megla in morali smo se vzpeti v višine. Brezčični brzojav nam je sporočil, da je vreme na zapadni obali Nove Fundlandije boljše, zato smo krenili v to smer in zdajci zagledali pod seboj ogromne dimnike sidneyskih jeklar. Hoteli smo v Halifax, a megla nas je prisilila, da smo se okrenili in pristali v Queensportu. Tudi naslednje jutro nismo mogli v Halifax ter smo zaradi goste megle predčasno pristali v prekrasni mali vasi Marie Joseph. Kmalu nato je prišlo po nas majhno letalo iz Halifaxa in nam kazalo pot v pristanišče 100 milj oddaljenega mesta.

Naš nadaljni cilj je Newyork, kjer bomo čakali na navodila naše vlade. Težko, da bi se po isti poti vrnili v Evropo.

Misijoni kot politična oblast nad Indijanci

Bolivjska vlada je izdala v sporazumu z apostolskim nuncijem odlok, po katerem so katoliški misijonarji imenovani za uradne glavarje tamkajšnjih zelo zaostalih Indijancev. Vsak misijonski predstojnik odloča v vseh duhovnih, političnih in gospodarskih vprašanjih, ki se tičejo Indijancev njegovega misijonskega ozemlja. Za Indijance določijo posebna ozemlja. — Tudi misijoni dobe v last toliko zemlje, da bodo pokrivali stroške za misijone in šole.

Knez Tokugava, predsednik japonske zgornje zbornice in predsednik japonske Lige Društva narodov, ki se mudi tačas v Berlinu.

Ljudožrci

Nizozemski listi prinašajo radio-poročila vladne postaje v južni Novi Gvineji o ogorčeni bitki, ki jo je imel vod holandskih vojakov s kakimi 200 divjaki ob reki Tjemaari. Napadalci so iz zasede zasuli vojake z zastrupljenimi pišcami, in ko so se oglasile strojnice, pobegnili, ne da bi vtegnili pobrati trojico ubitih, med katerimi je bil tudi glavni rod. Vojaki so našli ostanke pred kratkim zaklanih in pojeđenih domačinov: enega moškega, treh žen in otrok sta ostala živa. Ljudožrstvo je prepovedano, in zasledujejo vojaki razbojniške divjake iz notranjosti otoka, ki napadajo mirno prebivalstvo vzdolž obale. A gorati pragobd zelo ovira zasledovanje, in le malokdaj pridejo ljudožrci pred puške.

O človek, pazi...

Nemški filozof Friderik Nietzsche, čegar filozofije o nadčloveku se je polastil, majhen, ničmern in napuhnen rod in bil zato tepen — je več let zahajal v Engadin. Stanoval je v zelo skromni hišici v vasi Sils Marija ob Silskem jezeru. Stari domačini se še nekoliko spominjajo »nemškega profesorja«, toda njegova slika, ki jo hranijo te priproste duše, nima na sebi nič veličastnega, nič »nadčloveškega«. Zanje je bil to le odljuden, reven profesor, ki je stanoval v skrajno slabi, skoro docela goli ceneni izbi, prav kakor puščavnik. Hodil je v oguljeni suk-nji, reven, nepriljuden, včasih čudaški. — Nietzschejev najljubši prostor, kjer je govoril z njim Zarathustra... se je nahajal ob jezeru na polotoku Chasté. Priča njegovih blodno drznih misli sta bila zgolj veličastje gora in samota. Tu so postavili Nietzscheju — ki je kakor znano v poznejših letih zblaznel in v blaznosti tudi umrl (prvo 30 letnico njegove smrti praznuje znanstveni svet letos) — spomenik, ki se kakor malokateri drug prilega velikemu filozofu, ki se je drznil »onstran dobrega in zla« in našel tam eno samo mesto: norišnico... Spomenik predstavlja orjaška kamenita plošča v razklanih skalah, na kateri so vklesani zgolj Nietzschejevi verzi, ki se začnajo z besedami: »O človek, pazi...«

Nikoli več ne boste uporabljali

za nego Vaše lepote kaj drugega kot le **Paracelsus mlečni sapun in Paracelsus liljanovo mlečno kremo**, ko jih enkrat preizkusite in se uverite, da so to res najboljši in najrazličnejši prijatelji vsake dame za njeno dnevno toaleto. Zahtevajte jih le pod imen. Paracelsus in odklanjajte druge produkte.

Ob Nietzschejevem grobu v Weimarju na 30 letnico njegove smrti: Elizabeta Förster-Nietzsche (sedi na levi), filozofova sestra, ki je izdala njegov življenjepis — in slavnostni govornik prof. dr. Oehler.

Rusija izpreobrača komuniste

Berlinski socialistični »Vorwärts« objavlja povest nemških komunističnih rudarjev, ki so dne 16. julija t. l. na sovjetsko povabilo odšli delat v Donske premogovnike. Obljubovali so jim po 160 rubljev mesečne plače (80 dolarjev) šesturni delavnik, »nedeljo« vsak peti dan in vse udobnosti. Dne 21. julija so prekoračili Nemci mejo in so se takoj razočarali. Stanovali so po umazanih, ušivih barakah. Voda in hrana sta bili zopni. Kakor vsi ruski delavci so dobivali Nemci dnevno zelje, surove kumare, slanike, čebuljo in olje iz semena solnčnic ter po 500 gr kruha za moške oz. 300 gr za ženske. Namesto obljubljenih 160 rubljev je znašala plača od 100 do 60 rubljev. Kljub svojemu navdušenju za komunizem so se Nemci takoj uprli in odšli k nemškemu konzulu v Harkov po vozne listke v domovino. V ukrajinski prestolici so morali ponovno prenočiti na tleh v natrpanem kolodvoru. Toda po polnoči so železničarji vse redno vrgli ven, in okoli kolodvora je ždelo na stotine ljudi pod milim nebom. Po vseh ulicah se potikajo skoro goli zapuščeni otroci in beračijo. Ženske hodijo strgane in so boste. Stotine vojnih pohablencev nadleguje potnike. Po večurnem čakanju so dobili Nemci na svoje izkaznice živila za ves mesec: pol kg sladkorja, majcen zavitek čaja in četrt litra solnčnega olja na osebo. Pod roko prodajajo na trgu za 4 rublje 50 kopejk funt govedine in za 6 rub. funt žarke, v umazan papir zavite slanice, ki jo ne bi na Nemškem nihče pogledal. Moški čevlji stanejo 200 rubljev in slabe volnene nogavice 5 rubljev, dočim bi veljale na Nemškem kvečjemu pol marke. Ne kemu Nemcu je obolela žena na griži in je šel k zdravniku. V umazani bolnišnici je zdravniku moral posoditi papir in svinčnik, da napiše recept. V lekarni so zahtevali steklenico in za zdravlilo predpisano surovo jajce, a naposled je zopet zmanjkala neka snov, in je bolnica ostala brez zdravlila. Bolniki strdajo in umirajo kakor muhe jeseni, ker ležijo na tifusu, kolери in jetiki oboleli z vsemi drugimi skupaj. V eno krsto nabašejo po več mrličev. Na pokopališču jih zvrnejo v skupno jamo, in odpeljejo prazno krsto nazaj za nadaljno porabo. Na poti proti domu so srečali komunisti po vojakih zastražen vlak, ki je v Sibirijo peljal »one, ki ne marajo delati«. Po povratku v domovino so naprosili Nemci uredništvo »Vorwärtsa«, naj izrazi njih globoko zahvalo konzulu v Harkovu, ki jim je omogočil povratek. Izstopili so iz komunistične stranke in so se vpisali med socialne demokrate.

Radio

Programi Radio-Ljubljana:

Petek, 29. avgusta. 12.30 Plošče. 13.00 Časovna napoved, borza, plošče. 13.30 Iz današnjih dnevnikov. 18.30 Kuharjev šramel kvartet. 19.30 Gospodinska ura, gđe. Cilka Krekova. 20.00 Koncert radio kvarteta (gđ. prof. Jeraj, Bravnik, Feršnik in Eržen). Vmesne solospesve poje ga. Cirila Škerlj-Medvedova.

Sobota, 30. avgusta. 12.30 Plošče. 13.00 Časovna napoved, borza, plošče. 13.30 Iz današnjih dnevnikov. 18.30 Slovenski šramel kvartet. 19.30 Radio in sola, pred. dr. P. Brežnik. 20.00 Prenos iz Belgrada. 22.00 Časovna napoved in poročila. 22.15 Prenos z Bleda (Erich Herse).

Drugi programi:

Sobota, 30. avgusta.

Belgrad: 12.45 Opoldanski koncert radio orkestra. 19.30 »Gospa ob oknu«, drama. 20.00 Koncert komornega tria »Slatin«. 21.00 Pesmi in šlagerji. 22.15 Večerni koncert radio orkestra. 23.15 Plesna glasba. — **Budapest:** 12.05 Orkestralni koncert. 17.30 Koncert opernega orkestra. 19.15 Koncert radio orkestra. 20.45 Plošče. — **Dunaj:** 11.00 Dopoldanski koncert. 13.00 Plošče. 15.30 Popoldanski koncert. 17.30 Današnje pesmi. 18.25 Pevski koncert kvarteta. 20.05 »Stari oče«, veseliga, nato sledi koncert jazz-orkestra. — **Milan:** 12.15 Zabavna glasba. 19.30 Različna glasba. 21.25 Zabavni koncert, nato plesna glasba. — **Langenberg:** 17.30 Večerni koncert. 20.00 Veseli večer. 24.00 do 1.00 »Mojstri jazz-a«. — **Rim:** 21.02, Veliki pestri koncert in nato koncert jazz-a. — **Katovice:** 16.20 Plošče. 18.00 Ura za mladino. 20.15 Ljudski koncert. 23.00 Plesna glasba. — **M. Ostrava:** 12.20, Koncert orkestra. 17.00 Koncert jazz orkestra. 22.25 Zabavna glasba. 23.20, Ljudski koncert.

Dr. Horn, ki je na svoji ekspediciji našel Andréjevo truplo.

Sidky paša, egiptovski ministrski predsednik, na katerega je bil v vlaku izvršen atentat in je le po srečnem slučaju ušel smrti.

Ženo prodal za en šiling

Čevljar Holzleitner v Riedu je sklenil z nekim svojim znancem pogodbo, po kateri kupi znanec Holzleitnerjevo ženo za en šiling, jo vzame k sebi in jo preživlja, k čemur bo pa tudi Holzleitner pomagal z rednimi prispevki. Proti tej kupčiji se je pa Holzleitnerjeva žena odločno uprla, zaradi česar jo je njen mož težko pretepel. Sosedje so vso stvar naznanili oblastem, pred katerimi bo moral Holzleitner odgovarjati za svoje orientalske nazore.

Osa povzročila smrt

34letna dekla pri nekem kmetu v Buchkirchenu na Sp. Avstrijskem je jedla med. Pri tem je ponevedoma vtaknila v usta z medom vred oso. Žival je žensko pičila v grlo, ki je takoj tako oteklo, da se je dekla, preden je prišla zdravniška pomoč, zadušila.

Uljudnost na kilometre

Berlinski taksišoferji merijo svojo uljudnost z občinstvom po dolgotni vožnji: kdor se pelje daleč, je deležen vse uljudnosti, kdor jih pa naroči na kratko pot, mora prenašati njihovo brezobzirno grobost. Ker so postale pritožbe proti postopanju šoferjev splošne, je policijsko predsedstvo izdalo opomin na šoferje pod pretnjo, da bo poostrolo kazni za neuljudno obnašanje.

Dunajska opereta v Ljubljani

Od torka dalje gostuje v ljubljanski operi dunajska opereta iz gledališča »an der Wien«. Pozdravljamo umetniške stike med našimi in nemškimi gledališči in jim želimo bujnega razcveta. Naj še enkrat odpadejo vsi nemški predsodki, porojeni v dobi prenapetega individualizma in nacionalnega šovinizma in naj bi vse kulturne panoge vzdrževale izmenno mednarodnih dobrih, kar je v korist napredku. Proš s kitajskimi zidovi!

V torek se je pred nabito polno dvorano v operi vršilo prvo gostovanje dunajske operete. Dala se je komedija po besedilu Breuer-Wienerja, imenovana »Stirikirat poročeni« (po slovenski rečeno namesto 4 X porokac). Uglasbil in dirigiral je to delo dr. Egon Neumann, izvajali so ga maloštevilni, a v Avstriji zelo priljubljeni člani, med katerimi je posebno omeniti go. Marjeto Slezakovo (sopran) in g. H. Payerja (tenor), ki sta imela glavni vloge (g. Payer je obenem režiser). Snov operete je običajna erotika in komični ljubezenski zapletljaj: dunajski plemič se štirikrat poroči. Slezakova je igrala štiri ženske vloge proti svojem partnerju. Omeniti je še dobre operetne kreacije Springerjeve in sluge Franca. Slezakova ima poln, širok glas operne dramatičarke, ima lepo solo, ugodno barvo glasu in precejšen obseg. Predava zelo muzikalčno, je umelnic, ki bi lahko nadpovprečno pela tudi operne vloge. Tudi njen partner, g. Payer, bolj bariton-ski tenor, ima lastnosti odličnega pevec v ugodno barvanim glasom. Gledalci in humoristi igralci so vsi gostje in zabave je bilo precej, tako da je bilo poslušalstvo pošteno zadovoljno. Celotno vrsto dobro

zapešili šlagerjevi so morali izvajati ponavljati, končno so bili navdušeno aplaudirani. Stil operete ni kdovekak novega: niz šlagerjev, tušev in prijetnih pevskih vložkov, večinoma vse plesnega značaja, nenavadnih ritmov bujnih harmonij in v smislu eksotičnega kolorističnega efekta instrumentirano. G. dr. Neumann je izvrstni dirigent, naš orkester mu pa ni kdovekak fino odgovarjal.

Včeraj, v sredo 27. t. m. je dunajska opereta podala Leharjevo, nekoliko pucinijski vplivano opereto »Pomladansko dekle«. V bistvu gre tej glasbi, ki nosi sicer določen miljejski pečat za impresionistični efekt in šlagerje. Snov je vzeta iz našega časa: zaljubljena tipkarica, zaljubljen operni kompozit, njegov libretist itd., končno je velika ljubezen plamenca itd. Vmes se izvaja tudi kos operete onega kompozita, v kateri sodelujeta tudi tipkarica in libretist in je stvar, za kogar je, efektna in zabavna. Na koncu mora v takto ploskati zraven vsa publika, kar je naša storila z velikim navdušenjem. Opereto je izvajalo isto pevsko članstvo: Slezakova je pela naslovno vlogo, kompozita g. Payer, zopet so morali ponavljati (Veronika, der Lenz ist da) najlepše šlagerje in navdušenja je bilo vse polno kakor prvi dan. Zopet je dirigiral g. Neumann, zelo okreten in temperamenten dirigent, je žal, da je bil naš orkester premalo okreten. Treba bi bilo več vaj, no, pa se mu ne more zelo zameriti, ker jih pač ni bilo mogoče več imeti.

Zelati bi, da bi nas Dunajčani kdaj posetili tudi z opero.

Zvočni film v Mariboru

Ob 25. kulturnem filmu Prosvetne zveze.

Nekaj kulturnega življenja je v Mariboru; nositelji tega prosvetnega gibanja so predvsem številna kulturna društva, gledališče in druge kulturne ustanove. Ljudska univerza je imela n. pr. v pretekli sezoni 37 predavanj in štiri glasbene prireditve; studentska Ljudska univerza 14 predavanj. Potem naša mariborska »Academia operosorum« — Zgodovinsko društvo s svojim intenzivnim znanstvenim in narodno kulturnim delom. In knjižnice, ki so izposodile v prvi polovici letošnjega leta do 60.000 knjig. Ni tu nič kulturno-iniciatornega, kar bi v danem slučaju moglo biti. Zakaj ne, to je stvar zase. Zato odpadejo tudi vsa vprašanja, ki so se sprožila v tukajšnjem časopisu in ob katerih naj bi se formuliralo kulturno stališče Maribora do Ljubljane. Čisto odveč. Kulturnih delavcev je v Mariboru veliko; lahko bi jih bilo še več. Čisto zadosti pa imamo kulturnih društev.

Vodilno mesto med temi zavzema tako v mariborskem kakor obsejnim kulturnem življenju brez dvojbe mariborska Prosvetna zveza, matična 150 prosvetnih ter izobraževalnih društev v območju mariborskega okrožja. V pretekli sezoni je priredila 15 prosvetnih večerov, ki so bili od vseh sličnih mariborskih prireditev pač najlepše obiskane. Prav posebna zasluga mariborske Prosvetne zveze pa je, da je zbudila v mariborski javnosti smisel in zanimanje za tako zvan kulturni film. V času od 24. maja 1928 pa do 18. avgusta 1930

je predvajala v obeh mariborskih kinih nič manj nego 24 prosvetnih in kulturno-znanstvenih filmov. Predvajali so se sledeči filmi: sv. Frančišek Asiški, Devica Orleanska, Grob na severnem tečaju, In ne pelje nas v skušnjavo, Carski sel, Volga — Volga, ... Krik mesa, Stirijski sinovi, Sestra Marija, Evaristijski kongres v Chicagu, Švica — raj Evrope, Rojaki, Čudeži vsemira, Zločin in kazni, Zena na mesecu, V senci Jošivare, Bodoča mladina, Donski kozaki, Simba, Otok izgubljenih, Bela sestra, Dvoje mladih src, Licejce in Zlato. Trije filmi in sicer: Sestra Marija, Zena na mesecu in Simba so se predvajali tudi v repizi. Vseh filmskih predstav je bilo 245, ki jih je posetilo preko 50.000 obiskovalcev. Hvalavredna je tudi praksa, da se je vršilo pred vsako predstavo po učno predavanje s posebnim oziranjem na vsakokratni film in pa kulturno poslanstvo filmske umetnosti. Predavali so številni mariborski kulturni delavci; največ predavanj je imel profesor in književnik dr. Ivan Dornik.

V Mariboru smo dobili tudi zvočni film. Kako se bo obnesel, zamenkrat ne vemo. Tudi ne maramo izrekat preurjenih sodb. Važno pa je tole: prvi zvočni film predvajala mariborska Prosvetna zveza in sicer znan zvočni film »Pevajoči noreci«. V soboto, dne 30. t. m., so prve redne predstave. Važno pa je tudi omeniti, da je to jubilejni film, ki ga je mariborski javnosti oskrbela mariborska Prosvetna zveza.

Zboršč je topot prinesli dragocen literarni material — zlasti dobrodošla je Mantuanijeva zgodovina opere — za pevsko porabo pa obilo dobrodošlega gradiva našim zborom.

Podpirajmo »Cerkveni Glasbenik« in »Zboršč«, obe reviji tako lepo skrbita za naš glasbeni napredek!

Za prijatelje Knajpove zdravilne metode je izšla zelo dragocena knjiga, ki jo je spisal zdravnik Kneipovega zdravilišča v Wörishofu dr. Arthur Kreuzer pod naslovom »Die Kneipp-schen Heilmittel: ihre Wirkung und Technik« (Bad Wörishofen 1930). V kratkih sestavkih, pojasnitvah z ilustracijami, se nam metode umivanja, kopeli, oblitov in polivov, ovojev in baze hoje, kakor tudi parjenja, solnčnih in zračnih kopeli ter gimnastike zelo nazorno pojasnjuje in opisuje, tako da se lahko vsak tudi sam doma zdravi. Zato bo knjižica prišla zelo prav tako obolelemu kakor onemu, ki si po utrjevanju z vodo, solcem in zrakom ter pravilnim gibanjem telesa hoče zdravje ohraniti in okrepiti. Koristna knjiga, ki ima 140 strani, se dobi pri g. H. Hrovatu v, papirna trgovina v Ljubljani, Pratačkova ulica 15, Stane vezana 60 Din, po pošti 6 Din več.

J. Kosec:

Vtisi s tekme Fall Rivers: Austria

Služaj je nanesel, da sem bil na Dunaju, ko so gostovali tam ameriški profesionalni »Fall Rivers«, privak Združenih držav Amerike. Spomlad sem videl tekmo z angleško reprezentanco, zato me je igra ameriških profesionalov zelo zanimala, posebno še, ker je slavni madjarski igralec Orth, ki je sedaj trener v Chile, napovedal, da so nogometaši iz Severne Amerike resni kandidati za prvo mesto na prihodnji Olimpijadi.

Prihod ameriških nogometašev v Evropo ni bil v sportnem časopisu posebno zabeležen, kajti nihče ni pričakoval, da bi igrali nogomet, ki bi bil sposoben konkurirati srednjeevropskemu. Posebno še, ker so baje v moštvi samo starejši angleški in škotski igralci. O teh starejših — izrazitih — igralcih so pa bile vesti netočne. So v resnici starejši igralci, toda starejši samo za tiste, ki mislijo, da se nogometna igra ne more več gojiti, čim si star več kakor 24 let. Znano je pa, da pride igralec šele pozneje v pravo formo, ko je telo popolnoma doraščeno in ko se tehničnemu znanju igre pridruži tudi rutina. (Ta napaden pojem o starosti je tudi deloma kriv, da pri nas ne pridemo naprej.)

Prvo tekmo so odigrali ameriški profiji v Pragi proti slavni Slaviji, ki je ravno sedaj v izredni formi. Dosegli so sicer le neodločen rezultat, predvedli pa veliko boljše igranje kot Slavija. Dunajčani so radi tega uspeha težko pričakovali nastopa Amerikancev. Prvi nastopi v soboto proti WAC je končal za goste katastrofalno. Izgubili so s 6:0. Vzrok tega težkega poraza pa ni v dobri igri WAC, pač pa v tem, da so se Amerikanci pred tekmo sporekli. To dejstvo, ki je bilo brzokone tudi odločilno za izid igre, so seveda Dunajčani previdno zamolčali. V nedeljo so pa potem nastopili v kompletni sestavi, celo izposodili so si igralca Hunglerja od Ferencvarosa. Moram pa tukaj poudariti, da je bil Hungler najslabši mož.

V tej igri se je ponovila popolnoma ista slika, kot v tekmi Avstrija: Anglija. Amerikanci so tako

zaigrali, da Dunajčani sploh do žoge niso prišli. Predvedli so tako dovršeno igranje, kakor se le redko vidi. Vsak igralec je za sebe »klasa«. Žogo popolnoma obvlada, igra enako z levo kot z desno nogo, ali pa z glavo. Ne more se reči, da igrajo kakšen sistem. Nj žoga se vedno prenasa v nasprotni prostor, kjer se igra ne vrši. Vedno se pa žoga odda na krilo. V napadu igrajo skupno le trije igralci, srednji in oba krilna, dočim sta obe zvezi na mestu krilcev. Tak način igre omogoča, da so trenutno v napadu, v drugem hipu pa že v obrambi. Kajti čim so Dunajčani dobili žogo in izvedli napad, že so bili vsi igralci v obrambi.

Vsi so branili in vsi so napadali: edino v tem je sistem njih igre. O tako znanem škotskem načinu igre je malo videti. Edino to, da se žoga v večini slučajev tudi od branilca odda prizemno. Ni pa bilo videti nabijanja žoge kot recimo pri Angležih. Vsak odbojni udarec obrambe je prišel na pravilno mesto. Občudovanja so pa vredni ravno odbojni udarci obrambe. Tako sigurnega udarca kot ga ima Mac Gill, še nisem videl. Angleži so igrali za naše pojme ostro. Amerikanci pa ravno nasprotno. Sicer energično in z ostrim startom, toda replenja kot pri Angležih ni. Sai pa tudi ni bilo treba. Avstrija, nasprotnik Fall Riversa, je igrala podrejeno vlogo. Le sreča je pomagala, da niso doživeli težjega poraza. Amerikanci so igrali zelo koristen nogomet, niso se izgubljali v kombiniranju, vsaka akcija je bila točno usmerjena in izvedena na gol. Razen tega se je pa igralo v ostrem tempu. Kot izgleda, polagajo Amerikanci večjo pažnjo kondicijskemu treningu. To mi je potrdil tudi sivolasi kapetan moštva Mac Nab, igralci, ki so tehnično že tako izvežbani, da boljše skoro ne bi mogli biti, polagajo največjo pozornost kondicijskemu treningu.

Tudi za naše nogometaše bi bilo dobro, da se upelje drug sistem igre, naravno, treba je videti, kako se igra.

Zanimive so pa sportne kritike na Dunaju.

Da bi pri nas po kakšni tekmi napisal tako uničujočo kritiko, kot so jo prinesli dunajski listi, bi bilo s to interpelacijo v uradništvu. Dunajski listi so pa Avstrijo tako uničujoče skritizirali, največ z namenom, zmanjšati uspeh Amerikancev. Nasprotno so pa uspeh WAC, ki je gotovo le slučaj, dvignili. Torej, za vsako ceno prikazati uspeh, tudi če je neuspeh.

Amerikanci so sprejeli nebroj ponudb iz vseh večjih mest. Igrali bodo v Budimpešti, Rimu, Bologni, Milanu, Parizu, tudi nekaj iger na Angleškem in Škotskem. Celotno Zagreb se poteguje za eno tekmo.

Poseben užitek so pa klici, ki jih je deležen sodnik. V teh klicih se vidi segavost Dunajčana tudi v jezi. Najzanimivejši je klic sodnik, telefon klic! Igralce so pa klasificirali po okrajih. Tako so obsodili Molcerja, da ne more igrati tehnično, ker je iz XI. okraja. Tehnika (nogometna) je samo v II. okraju. Kot dobremu Kranju mi je prišlo na misel, da bi slino izpljunil, tako recimo kot v Ljubljani. Na Dunaju me je ta razvada na licu mesta stala — 1 šiling. Pa ne, da bi tudi pri nas pričeli posnemati in kaznovati vsakogar, ki ne pazi na red na ulici.

POVRATEK NAŠE REPREZENTANCE.

Jugoslovanska nogometna reprezentanca se vrača v domovino in dospe v Beograd po vseh tamošnjih dnevnihkov v ponedeljek 1. septembra, skozi Ljubljano se bodo torej vozili z gorenjskim brzim vlakom v nedeljo 31. avgusta ob 19.30. — LNP bo naše reprezentante srčno pozdravila na glavnem kolodvoru ter vabi k temu vse sportnike in tudi ostalo občinstvo. Naša dolžnost je, da izkažemo zahvalo sportnikom, ki so dostojno reprezentirali Jugoslavijo na tekmovanju za svetovno nogom. prvenstvo. — LNP.

SPORT NA DEŽELI.

Rakek. Nogometnemu klubu »Javornik« se je končno vendar posretilo po dolgem pogajanju dobiti od g. Janeza Steržaja nekdanje igrišče. To pa samo za dobo jesenskih tekem. Sedanje igrišče je namreč samo za trening in za tekme ni primeren. Veliko zanimanje vlada že sedaj za tekmo z novomeškim »Elanom«, ki bo 28. septembra in za tekmo s »Primorjem« iz Ljubljane. Posebno huda borba obeta biti z »Elanom«, ki je glavni rival »Javornika« za prvenstvo province. Pri zadnji tekmi je zmagal »Ela«. Vendar naši igralci upajo, da bodo na domačem igrišču imeli malo več sreče kot v Novem mestu, kjer so imeli izredno smolo in zato tudi rezultat tekme ne odgovarja poteku igre.

Ribnica. Juniorji SK Ribnice so premagali juniorje SK Kočevja s 4:3. Scortali so za Kočevje: Bendič 3; za Ribnico: Čotič Radko 3, Čotič V. 1. SK Elan (Novo mesto): Ilirija, rez. V nedeljo popoldne se odigra na prostoru SK Ilirije prijateljska tekma med novomeškim SK Elanom in rezervno SK Ilirijo.

SK Ilirija, nogometna sekcija. Danes trening skupine II. Skupina I trenira jutri, v soboto ob 17.30. V nedeljo 31. t. m. je za I. moštvo prost termin, rezervna pa igra z Elanom iz Novega mesta. Seja sekcijekega načelstva bo danes ob 20 v »Evropi«. — Načelstvo.

Šolske vesti

Na »notranji meščanski šoli« in v otroškem vrtcu pri uršulinkah v Ljubljani bo vpisovanje dne 1. in 2. septembra, šolska masa bo dne 4. septembra ob 8. 5. septembra pouk. — Na uršulinski realni gimnaziji bo vpisovanje dne 11. in 12. septembra, šolska masa bo za učiteljske, vadniško in realno gimnazijo dne 15. septembra; 16. septembra reden pouk.

Usposobljenostni (praktični izpiti na drž. moškem učiteljsku v Mariboru se prične dne 25. septembra ob 8 zjutraj. Pravilo opremljene in kelkovane prošnje naj prispejo v roke izpraševalne komisije uradnim putem vsaj do 20. septembra. Vse drugo na črni deski drž. moškega učiteljskega v Mariboru.

Mestna ženska realna gimnazija v Ljubljani. Razredni in vsi drugi izpiti se vršijo od 1. septembra naprej po razporedu na deski v vestibulu zavora. Vsaka gojenka je dolžna, da si pogleda ta razpored pred 1. septembrom. — Vpisovanje se vrši za 1. razred dne 11. septembra; za novo vstopivše gojenke o 2. do 8. razred dne 12. septembra; za gojenke, ki so bile že na zavodu, dne 13. septembra. — Otvoritvena služba božja je 15. septembra v nunski cerkvi. — Začetek pouka je 16. septembra.

Trgovski tečaj na Mladiki. Vpisovanje se vrši 15. septembra ob 9. Sprejemni izpit je 16. septembra ob 8. Začetek pouka 17. septembra ob 8. Gospodinska šola »Mladika«. Vpisovanje se vrši 29. in 30. septembra ob 9. Začetek pouka dne 1. oktobra ob 8.

Na Geometričnem odseku Tehniške srednje šole v Ljubljani se bodo tudi letos sprejemali učenci v prvi letnik. Šolanje na geometričnem odseku traja 2 leti. Sprejemajo se učenci, ki so dovršili 6 razredov gimnazije ali realke, ali 2 letnika Tehniške srednje šole. Vpisovanje se bo vršilo, kakor na vseh drugih šolskih oddelkih od 1. do 5. septembra. Začetek rednega pouka v sredo, dne 10. septembra.

Vpisovanje na Tehniški srednji šoli, na delovodskih in strokovno-obrtnih šolah pri Tehniški srednji šoli v Ljubljani se bo vršilo od 1. do 5. septembra. Direktor opozarja, da je naknadni vpis po 5. septembru izključen. Število učencev je v prvih letnikih omejeno in bo strokovna komisija dne 5. septembra končno odločila, kateri učenci (učenke) od prijavljenih so sprejeti. Vse druge obvestitve in pojasnila na objavi deski ali v pisarni.

Na deklški meščanski šoli v Šmihelu pri Novem mestu so 1. septembra ponavljali izpiti. Vpisovanje na meščanski in osnovni šoli se vrši 2. in 3. septembra in sicer vselej od 8 do 12. Otvoritvena sv. masa bo dne 6. septembra ob 8. Redni šolski pouk se pa prične 9. septembra ob 8.

Sprejemanje učencev v tekstilno šolo v Kranju. Prijave za sprejem učencev v tekstilno šolo za šolsko leto 1930-31. se bodo sprejemale v času od 2. do incl. 5. septembra 1930 vsak dan od 9 do 11 in od 15 do 17 v začasno adaptirani pisarni puškarne šole v Narodnem domu v Kranju. Do definitivne odobritve programa se bodo v šolo sprejemali le oni kandidati, ki so izpolnili vse pogoje za vstop v 5. razred srednje šole. Sprejemni izpiti (slovenščina, matematika, naravoslovje, risanje in psihotehniške preizkuševalne metode) se bodo pričeli dne 10. septembra ob 8. K njim morajo učenci prinesiti potrebne utensilije. Z ozirom na omejeno število prostorov se bodo prvenstveno sprejemali v šolo oni kandidati (maks. 20), ki bodo pokazali boljše celokupno oceno (predizobrazba, sprejemni izpit, predvsem psihotehniška preizkušnja, praksa in starost). Dne 15. septembra ob 9 se bo vršilo vpisovanje sprejetih učencev ter se bodo pri tej priliki pobirali prispevki za učila. Redni šolski pouk se bo pričel dne 16. septembra 1930 v

Muholovec
AEROXON
polovi vse muhe!
Se mnogo posname!! Torej zahtevajte izrecno **AEROXON**

začasno adaptiranih prostorih. Šola traja dve leti ter ima namen vzgojiti tekstilni industriji domače strokovne mojstre, ki naj se predvsem izobrazijo v tkalstvu, a dobijo pregledno znanje o vseh panogah tekstilne industrije. S 15. oktobrom 1930 se bodo otvorili večerni tečaji za izobrazbo strokovnih delavcev in drugih interesentov in sicer zaenkrat iz nauka o tekstilnem materialu, predelstva, teoretskega tkalstva, apreterskih strojev in kemične tehnologije vlaknin. Prijave za obisk večernih tečajev se bodo vršile od 1. do 11. oktobra ob uradnih urah in ob nedeljah dne 5. in 12. oktobra 1930 od 8 do 10 v šolski pisarni. Vse potrebne podrobnejše podatke dobijo zainteresenti pri vpisovanju.

Na uršulinski šoli v Mekinjah je naknadno vpisovanje 1. in 2. septembra, začetna šolska masa 4. septembra, redni pouk 5. septembra. Gojenke naj pridejo do 3. septembra zvečer.

Vojnik. Sklepno vpisovanje učencev v 1. do 4. razred meščanske šole Vojnik se vrši od 31. avgusta do 3. septembra 1930 v šoli ob 8. do 12. ure. Ponavljalni izpiti so 30. avg. in 1. sept., otvoritvena šolska masa dne 4. sept., redni pouk 9. sept., vse ob 8. uri. — Z ozirom na to, da zahteva danes življenje od človeka večje duševne gibčnosti in dotok v meščanske šole povsod narašča, svetujemo staršem, katerih otroci dovrše četrto šolsko leto osnovne šole z uspehom in so dovolj telesno razviti, da jih takoj vpišejo v meščansko šolo in ne čakajo, da dovršijo še nadaljnje razrede osnovne šole; kakaj učni načrt prvega razreda mešč. šole obsega v mnogem utrditev znanja, pridobljenega v osnovni šoli. Na novo pridejo le predmeti: geometrija, nemščina, risanje, ročna dela, higijena in gospodinjstvo, tako da učencem IV. razreda osnovne šole ni težko izhajati. Nesammetno pa je, pustiti otroke ponavljati z uspehom dovršeno IV. ali V. šol. leto, kjer je mešč. šola. Revnejši učenci dobe vse šolske knjige v šoli na posodo. Za oddaljenejše pa bo, kakor lani, delovala v zimskih mesecih trikrat tedensko šolska kuhinja.

Gremji trgovcev v Ljubljani obvešča vse učne gospodarje, da se vršijo ponavljalni izpiti na gremijski šoli v sredo, dne 3. septembra t. l., popoldne od 2. do 6. ure. Vpisovanje v I. letnik se vrši v četrti in peti dne 4. in 5. septembra t. l., od 8. do 12. in od 2. do 6. ure v gremijski pisarni. Za II. in III. letnik se vrši vpisovanje v torek dne 9. septembra, kakor tudi sprejemni in drugi izpiti vsakokrat od 2. do 4. ure popoldne. Pričetek šolskega leta se bo objavil na šolski deski na Ledini in v palači Trgovskega doma v Gregorčičevi ulici, kakor tudi v dnevnem časopisu. Vsak vajenec I. letnika prinese k vpisovanju 500 Din šolnine in 100 Din vpsnine. Vajenci ostalih letnikov pa 500 Din šolnine. — Šolski odbor gremija trgovcev.

Konjice

Preteklo sredo, dne 20. t. m. so se mudili v Konjicah vinogradniški strokovnjaki iz Nemčije pod vodstvom vinarskega nadsvetnika g. Williga iz Kreuznachu v Porenju. Z njim je bil naš rojak g. Kolarič iz ptinjske okolice in gosp. Andre iz Kreuznacha. Na iniciativo Nj. Sv. dr. Hugua kneza Windisch-Grätza so si ogledali tudi naše vinogradniške ekološke v Skalcah in Vinargah. Nemški strokovnjaki so si pod vodstvom g. inž. Sturm-a, upravitelja veleposestva kneza Windisch-Grätza ogledali nato vinogradne komplekse v Skalcah in so bili gostje očarani nad lepimi legami škalskih vinorodov. G. inž. Sturm-jim je razkazal vse lege. Dana prilika je bila gostom tudi videti, kako funkcionira v naših vinogradih stroj »Kleinwinzerdanke«, last oskrbniškega kneza Windisch-Grätza v Konjicah. G. profesor Willig se je polivalno izrazil o tem važnem vinogradskem stroju in je bil z efektom dela tudi prav zadovoljen. Posebno pozornost so pa gostje obrnili tritnici veleposestva, ki je res vzorna v vsakem oziru. G. Kolarič je vzel večkrat v roko svoj foto-kino in tako povzel posnetke naših lepih gor. Nato so bili izletniški gostje g. inž. Sturm-a in so dali duška veselju nad lepim upravljanjem vinogradov v okolstvu ter smotrenim ciljem nad izboljšanjem naših vinorodnih trt. Z velikim veseljem so odobraval čim selekcije, ki jo že izvršuje veleposestvo pod nadzorstvom inž. Sturm-a z njegovimi pomožnimi organi.

Popoldan so krenili gostje v avtomobilu kneza dr. Hugona proti Vinargem in nato naprej proti Sl. Bistrici.

Hvaležni smo gostom - strokovnjakom iz Nemčije za njihov obisk in navodila v smeri naših vinogradništva ter smo uverjeni, da jim vtisi, zadobljeni v naših gorah, ne preideje iz spomina.

Iz društvenega življenja

Jug. Vel. Združenje sekcija Dravske banovine ima svoje jesensko zborovanje v nedeljo 7. septembra ob 9 popoldne v prostorih Drž. veterinarskega bakteriološkega zavoda v Ljubljani, Lipičeva ulica 2-1. Gg. živinozdravniki se vabijo na prijateljski večer v soboto 6. septembra ob 8 zvečer v restavraciji Štrukelj. V nedeljo 7. septembra je predviden skupni družabni izlet s soprogami. Prijave za prenočitve je prilagati na odbor.

Prosvetno društvo Krakovo-Trnovo v Ljubljani priredi v nedeljo, dne 31. avgusta na letnem telovadišču Karunova ulica 14 vrtno veselico z godbo. Začetek ob 4 popoldne s koncertom godbe na pihala. Vstopnina 3 Din. V slučaju slabega vremena se vrši veselica v nedeljo, dne 7. septembra. K obilni udeležbi vabi — odbor.

MALI OGLASI

Vsaka drobna vrstica 1-50 Din ali vsaka beseda 50 par.
Najmanjši oglas 3 5 Din. Oglasi nad devet vrstic se računajo višje.
Za odgovor znamko! — Na vprašanja brez znamke ne odgovarjamo.

Službodobne

Zidarskega polirja
dobrega in samostojnega, takoj sprejme Gradbeno podjetje »Probuda«, Ljubljana, Krekov trg 10.

Spretno deklico
iščem za sprejemanje gostov, ter kuharico in sobarico. — Ponudbe upravi »Slovenca« pod št. 9766.

Trgov. vajenca
za špecerijsko trgovino v Ljubljani iščem. Naslov v upravi »Slov.« št. 9744.

Učenke
za mehanično umetno vezenje in predtisk sprejme Hitek & Mikeš, Ljubljana, Dalmatinova ul. 13.

Učenca ali učenko
sprejemam na hrano in stanovanje blizu šole v Zg. Šiški. — Poizve se: Koseze št. 16.

Učenca
z dobro vzgojo sprejemam v trgovino mesanega blaga. — Ponudbe na upravo »Slovenca« pod: »Dober računar« št. 9719.

Trgov. učenca
poštenega, marljivega, s primerno šolsko izobrazbo takoj sprejme trgovina z mesanim blagom Slanc Anton, Griblje, p. Gradac, Bela Krajina.

Klepar, pomočnika
poštenega in treznega takoj sprejemam. Istotam se sprejme kleparski vajenec z oskrbo, drugo po dogovoru. — Andrej Dobrovoljc, ključavničar in klepar, Vrhnika.

Kuharico
samostojno, dobro moč z večletnimi spričevali ali pa tudi začetnico, katera se je učila kuhati, sprejemam. Ponudbe z natančnim popisom dosedanjih službovanj pod »Mesečno 500 Din upravi št. 9720.

Učenca
krepkega, marljivega, poštenih staršev, s primerno šolsko izobrazbo, takoj sprejemam v trgovino z mesnim blagom na deželi. Vsa oskrba v hiši. Prednost imajo, koji so dobro veščini nemščine. — Naslov pove uprava »Slovenca« pod: »Preskrbljen 9710«.

Učenko
zdravo in krepko, s primerno šolsko izobrazbo, sprejemam takoj v trgovino z mesanim blagom. Hrana in stanovanje v hiši. Prednost imajo večše šivanja s strojem ter voljne pomagati pri gospodinjstvu. Naslov: Hrvat Franc, trgovec, Cerklje pri Brezicah.

Vzgojiteljico
s perfektnim znanjem slovenščine in nemščine — sprejemam k tri- in osemletni deklici. Ponudbe z navedbo dosedanjih službovanj pod »Inteligentna« št. 9721 na upravo lista.

Kontoristinj
zmožno slovenskega in nemškega jezika v govoru in pisavi ter stroje-pisja, išče tovarna v Celju. — Ponudbe je poslati na podružnico Slovenca v Celju.

Službe iščejo

Deček
poštenih staršev, ki ima veselje do trgovine, bi se rad izučil v trgovini mešanega blaga. — Stanko Pakiž, Nova vas št. 21, pri Rakeku.

Stanovanja
Stanovanje
2 sob se takoj odda dvema osebam. V eno sobo se more postaviti štedilnik. Novoporočeni prednost. Naslov pove uprava pod št. 9676.

Petsobno stanovanje
in pritlikline, v sredini mesta, v mirnem kraju — se s 1. novembrom odda. Naslov pri upravi »Slovenca« pod št. 9717.

Dijaki
Dva dijaka
se sprejemata v sredini mesta z vso oskrbo. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 9679.

Pouk
Soferska šola
I. oblast. konc., Camernik, Ljubljana, Dunajska c. 36 (Jugoavto). — Tel. 2236. Pouk in praktične vožnje

Posestva
Laško!
Proda se hiša z zemljiščem ali brez. — Naslov: Schmidlin, Laško.

Hiša z lokalom
v Ljubljani kupim. — Ponudbe pod »Lokal« na upravo »Slovenca«.

Zasluzek

Iščem
za vse kraje v državi zastopnike za prodajo nove patriotične slike. Prodajo je odobrilo in omogočilo pristojno ministvo. Zasluzek 3-6000 Din mesečno. Obrniti se je osebno ali pismeno na Kovačević, Beograd, Kolarčeva 3/1.

Obrt
Talarje
birete, šemise za veččisto duhovščino ter obleke za gospode izdeluje in se priporoča Fran Himmelreich, kroj, mojster, Pred škofijo št. 9.

Glasba
Pianino
ceno naprodaj. — Naslov v upravi »Slov.« št. 9652.

Prodajmo
Hrastov les
star, pripraven za mizarje, poceni prodam. — Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 9736.

Puhasto perje
kilogram po 38 Din razpošiljam po povzetju najmanj 5 kg. — Potem čisto belo gosje kg po 130 Din in čisti puh kg po 250 D L. Brozović, Zagreb, Ilica 82. Kemič. čistilnica perja.

100 kg
koruze . 185 D
rešet. ovsa 210 D
prodaja proti gotovini
JOS. BAHOVEC
SV. JAKOBA NABREZJE
LJUBLJANA

Razno
Drva, odpadki
od žag se dobijo v vsaki količini pri trvdki Ivan Šiška, tovarna parket v Metelkovi ul. 4. Tel. 2244.

Parkete
hrastove in parjene bukovke ima stalno v zalogi A. Kanc, tvornica parketov, Mengeš - Slovenija.

V svrhu nabave
usnja in obutve se želi naslov boljše in solidne tvrdke. Večji odjem in dobra eksistenca je zadržana. Cenj. prijave s ceno in pogoji se prosijo pod: »Solidno« št. 9695 na upravo »Slov.«

Autotaksi M. Hočevnar
Novo mesto-Kandija Telefon št. 18

20 tesarjev

za železobetonske opaže sprejme ing. Dukić in dr., stavba »Dunav«, Aleksandrova cesta, Ljubljana.

TUDI ZA VAS

Je izredne važnosti, da stalno zasledujete gospodarska in druga poročila v dnevniku »Slovenec« in pregledate tudi njegov oglasni del. Trgovcu in obrtniku, pa tudi poljedelcu je najboljši svetovalec »Slovenec«. Naroča se pri upravi v Ljubljani ali pri njenih podružnicah in zastopstvih

SALDA-KONTE
ŠTRACE - JOURNALE
SOLSKJE ZVEZKE - MAPE
ODJEMALNE KNJIŽICE
RISALNE BLOKE
ITD.

NUDI PO IZREDNO UGODNIH CENAH
KNJIGOVEZNICA
JUGOSLOVANSKE TISKARNE
PREJ
K. T. D.
V LJUBLJANI
KOPITARJEVA ULICA 6
II. NADSTROPJE

Ubij krvosesa!

Mali komar ubija več ljudi, kot pa vse divje zveri skupaj. Po njegovem sledu gre mrzlica in kužna bolezen. Ne pusti jih k onim, ki jih ljubiš.

FLIT je smrtonosen muham, komarjem, bolham, moljem, mravljam, ščurkom, stenicam in njihovim jajcem. Tebi ne škodi. Ne pusti madežev.

Ne zamenjaj FLIT-a z drugimi različnimi sredstvi. Pazi na vojaka na rumeni konvi s črnim robom.

FLIT
naglo usmrti.

Avtomobilisti! Motociklisti!
Šofer in samovozač
Spisal inž. Josip Štolfa. — Cena vezani knjigi Din 140—
Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani.

Sresko načelstvo v Novem mestu javlja, da je gospod

Lenarčič Anton

učitelj v pisarni sreskega načelstva prosvet. oddelka

danes, 28. avgusta, ob 5 po kratki bolezni, mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb blagega pokojnika se bo vršil v soboto 30. avgusta ob 17 iz mrtvašnice Kandija na smihel-sko pokopališče.

Novo mesto, dne 28. avgusta 1930.

Sresko načelstvo.

Rumeni gusarii
(Sodobna zgodba.)

Za nosilnicami je korakala vrsta gusarjev; vsak izmed njih je navidezno na kratki vrvi vodil po enega jetnika, ki je imel roke zvezane. Ako pa bi kdo hotel vrvi natančneje pregledovati, bi zapazil, da je bilo v resnici narobe; konci vrvi so bili namreč tako urejeni, da so navidezni jetniki bili prosti, vrvi pa so čvrsto stiskale zapestja gusarjev.

Vsak gusar je nosil puško, ki pa ni bila nabasana in tudi bajoneta ni imela. Nasprotno pa so dozdevni jetniki vsi imeli pri sebi skrite nože in kaki trije tudi pištole.

Nekoliko za jetniki in njihovim spremstvom je stopala četa vaščanov; bili so vsi za boj sposobni možje, razven tistih, ki so morali ostati v vasi, da so stražili Ming Vang Tanga, ki je bil še vedno jetnik v lastni hiši, in nekaj njegovih najbolj odločnih pristaveš, katerim niso mogli zaupati, da bi hoteli mirno sodelovati pri Mihaelovem načrtu. To razcapano četo je vodil Hi Fo.

Sprevod se je počasi pomikal skozi vas; s strahom in začudenjem so ga gledali starci, žene in otroci. Niti navidezni jetniki niti njihovi spremljevalci niso bili videti srečni. Jetniki, ki so jih v naglici poučili, kako naj se vedejo, so bili v skrbeh in nemirni. Oba Holandca, zlasti veliki možak z rdečim obličjem, sta bila res videti jako samozavestna, vendar pa je bilo kaj težko verjeti, da ne bodo gusarji, katerim so po pravici jako hudo zagrozili, vendarle planili pokonci in se osvoboditi, kakor hitro pridejo skupaj s svojimi prijatelji v trdnjavi.

Dalje in dalje so stopali po zavutih kolovozih preko polj, prišli mimo pagode v daljavi in se bližali trdnjavi. Tedaj pa Hi Fo, kakor je bilo dogovorjeno, ustavi svojo četo in jo skrije za nizko grmičje, ostali pa nadaljujejo svojo pot.

Ko se približajo mali naselbini na bregu jezera, jim prihihi nasproti nekaj mož. Za ta slučaj pa ni bil nihče pripravljen in nosače prve nosilnice si že lahko videl, kako so se obotavljali. In ni bilo prvič, da je zopet Eh Sang pokazal, kako si zna iz zadrege takoj pomagati. Stopal je kot prvi izmed dozdevnih jetnikov. Ko so bili možaki še precej oddaljeni, je Eh Sang rezko pošepetal nekaj besed na ušesa gusarju, na katerega je bil privezan. Možak se je obotavljal; tedaj pa se mu je Sang hitro a skromno približal, kakor da se je opotekel proti njemu, ter ga narahlo zbadel s svojim nožem med lopaticama.

Ta migljaj s kolom je zadostoval. Gusar je kriknil novodošlecom povelje, naj se umaknejo in pričakujejo nadaljnjih povelj Ming Vang Tanga ob malem pomolu pri jezeru, odkoder ni bilo mogoče videti mostu na skripe pri trdnjanskem vhodu. Možje so bili v pokorščini dobro izurjeni. Kot bi trenili, so se zasuknili ter v gruči odkorakali na odkazano mesto.

Sprevod pa je nadaljeval svojo pot naravnost proti mostu. Ta je bil že dvignjen, ko je glavarjeva nosilnica dospela do roba jezera. Tedaj pa se je začel polagoma spuščati navzdol. Roke vaščanov, — navidezni jetnikov, — so začele skrivno grabiti orožje, ki so ga imeli skritega pri sebi; naj so gusarji čutili še tak močan odpor zoper nameravano zvižajo: to pomenljivo gibanje njihovih jetnikov jim je zadržnilo grlo.

Most je bil spuščen in njegov konec je ležal na obali; nosači prve nosilnice, ki jih je v trenutkih čakanja hudo skrbelo, kaj bo, so stopili s svojim tovorom zopet naprej. Tudi drugi dve nosilnici in zadnji konec spreveda je polagoma prekoračil most in stopil skozi precej ozka vrata v trdnjanski dvor, kjer se je nekaj članov posadke zbralo, da bi pozdravilo svojega glavarja.

Šele tedaj zadoni iz glavarjeve nosilnice ostro povelje, ki ni bilo kar nič kitajsko. Nosači vseh treh nosilnic postavijo svoje tovore na tla. Zavese se odgrnejo in iz treh starinskih kitajskih nosil planejo nad presenečeno in zmedeno posadko trije beli, do zob oboroženi možje.

42. Na lovu za Berezino.

Gusarji, ki so se zbrali ob nosilnici, so bili tako hudo prepadeni, ko so zagledali belce, da so kar usta odprli ter stali in zijali, medtem pa se je izvajala že druga točka dogovorjenega načrta. Izmenjavale so se namreč vloge: Vaščani, ki so bili doslej jetniki, so svojim dozdevnim spremljevalcem snemali prazne puške ter jih neutegoma gnali proti kletki, v kateri je bil zaprt Lovro.

Hrup pa je privabil iz stanovanj še ostale člane posadke, ki so se še nahajali v trdnjavi. Ti so bili dosti oddaljeni od prizora, da niso kar popolnoma izgubili prisotnosti duha; ko so se prepričali, da so samo trije belci, ki poveljujejo tolpi vaščanov, so hitro planili v barako po orožje.

Lovro je opazil njihove nakane.

>Tamkaj imajo svoje puške!« je zaklical in se pognal za njimi.